

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Izhaja ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 45.—; za in-
serstvo Din 40.— neobvezno.
Oglaš po tarifi.
Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
šte. 16/I. — Telefon šte. 75.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knafovi u. št. 5/L — Telefon št. 34.

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 498
Podružici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 15. januarja.

Eno najvažnejših vprašanj državne politike je: ali bodi osnovno šolstvo državno ali v rokah avtonomnih dežel. SLS in ž. ajo «Slomškova zveza» stoji na stališču, naj se šolstvo urejuje z deželnimi zakoni. Deželni zbori naj predpisujejo organizacijo šolstva in po svojih odborih nameščajo učitelje. To stališče je v zvezi tudi z zahtevo, naj se narodna vzgoja tako uredi, da se govori o Srbih in Hrvatih le kot sorodnih narodih, s katerimi smo v državni skupnosti. Ne sme pa se vzgoje voditi v duhu narodnega edinstva. Klerikalna stranka zahteva še posebno zastopstvo cerkve v vseh šolskih korporacijah, cenzuro celega pouka in učnega načrta po cerkvenih organih, vmešavanje krajin šolskih zastopov v didaktična in šolskopravna vprašanja in ne le v vzdrževanje lokalnega šolstva. Klerikalni načrt zahteva pospeševanje konfesionalnega, zlasti samostanskega šolstva in posebno forsira vzgojo učiteljskega naraščanja v samostanskih prepiranjih ter dosledno protežiranje njenih absolventov pri nameščanju.

Klerikalno časopisje, klerikalni govorniki, zlasti avtoritativni oni na katoliških shodih ter škofoje kot faktični šefi lokalnega klerikalizma, neprestano povdarjajo, da so njihova «katoliška» načela napram šolstvu »na veke ena in ista«, da je beseda katoliške cerkve, ki se oglaš iz ust papeža in škofov vselej v tem pogledu vedno ena in ista, ker jo »školom arekuje sv. Duh«. V dokaz te vztrajnosti navaja zlasti dr. Mahničev «Rimski katolik» istovestnost izjav in stališč naših škofov tja do leta 1848. nazaj. Podčrtuje kot glavne njihove zahteve, da se osnovna šola «ne sme odtegniti neposrednemu nadzoru vrhovne kraljeve duhovne pastirja», da se to nadzorstvo «ne sme omejiti samo na poduk v krščanskem nauku» ter da se »škofovski uradi ne smejo odstraniti od izobrazbenih učiteljskih pripravnikov in od nameščanja šolskih učiteljev.« Dosledno temu stališču nastopa klerikalizem kot najbrezobzirnejši in najstranejši nasprotnik državne šole.

Te in še mnoge razlike, ki pravzaprav tvorijo zrno kulturne zgodovine prešlih stoletij predmet borbe za napredek v celem svetu, so zarezale pri vsakem, ki se bavi s šolo, dve smeri svetovnega naziranja: klerikalno in svobodnomiselno. Pri nas pa površ še nacionalno in separatistično, državno in avtonomistično.

Tudi v Sloveniji se je to stališče izza desetletij kristaliziralo. Vsa politična zgodovina naše ožje domovine je spremenjena od bojev iz tega poglavja. Bili so to boji nad vse častni za napredno učitelstvo, nečastni za takozvano Slomškovo rijo, ki je nastala iz terorja deželnega odbora kranjskega, katerega obnovitev je politični ideal SLS.

Ta vprašanja so torej in ne morda kakšne kaprice ali partijske slučajnosti razdelile slovensko učitelstvo v dva tabora. Epigoni, ki sede na mehkih, ki nikoli niso občutili zlasti podeželskih borb, katere je Cankar tako mojstrsko naslikal v «Hlapcih», izgleda, da hlepijo po kakem nasledniku dr. Lampeta. Slabici po značaju se vselej boje načelnih vprašanj, kjer si nasproti stojita dva sveta, in plaval bi radi med tabori, mežikajoč naenkrat na več strani.

Brezbarvno stališče napram glavnim problemom narodnega šolstva ni mogoče ni državljani sploh, kaj še učitelji, še manj pa učiteljski organizaciji. Tako stališče je nedostojno inteligenta, ki čuti odgovornost pred narodom. Organizacija, ki ima v gori navedenih vprašanjih nedvomno nacionalno in napreden organ, pa zategadelj še ni organizacija kake stranke, ki osvaja iluzorno kulturno stališče. Ali je ena ali druga stranka bližja, to je stvar teh strank samih.

Netopirsko stališče, da naj n. pr. kakšna učiteljska organizacija bo, kakor »učiteljska komora«, ne pa organizacija z idejnim temeljem, zavzemajo slučajno slabši po značaju. Ljudje, ki imajo največ vzroka proučevati poglavje o hvaličnosti in prizanesljivosti drugih, v času trenutnih političnih prememb skacejo iznenada za hrbet onim, ki so bili vedno v trdem boju enaki in dosledni. Čas za take ljudi pa ni prišel, pač pa je prav, da se njihov značaj odkrije.

Prekinjene zveze

Radi snežnih zametov so bile večeraj ves dan in tudi ponoči telefonske proge z Beogradom pretrgane. Poskusili smo dobiti ponoči zvezo preko Zagreba in Sarajeva, odnosno Novega Sada, a zaman. Zato so izostala tudi vsa večerna beografska poročila.

Po najnovejših vesteh prometne ovire tudi na železnicah naraščajo. Ponočni vlaki so imeli že znatne zamude. Zlasti v gornji Italiji je zapadel debel sneg ter je ponočni Simplon - ekspres, ki prihaja okoli 2. ure v Ljubljano najavljen s peturnim zakasnitvjem.

Prihod italijanske finančne delegacije v London

Jutri prva seja italijanske delegacije z angleškim finančnim ministrom. — Italijanski dolg znaša 582 milijonov funtov šterlingov. — Lahi zahtevajo povračilo pol milijona zlatih lir, ki so jih med vojno deponirali v Angliji. — Ugodni izgledi za pogajanja.

London, 15. januarja. r. Italijanska delegacija za ureditev italijanskih vojnih dolgov v Angliji je prispela semkaj ob 23. Na kolodvoru Victoria so sprejeli delegacijo zastopniki angleškega zunanjega urada in britanske zakladnice, italijanski poslanik Della Torretta in osebe italijanskega poslanstva. Delegacija se je nastanila v hotelu Claridge. Kdaj se bo vršila prva uradna seja italijanskih in angleških delegatov, še ni znano, pričakuje pa se, da se bo vršila pojutrišnjem.

Italijanski dolg v Angliji znaša okoli 582 milijonov funtov šterlingov. Anglija stoji na stališču svoječasne Balfourjeve note, ki ima sledeča načela: zavezniški morajo plačati Veliki Britaniji toliko, kolikor ta plača na račun svojega dolga Zedinjenim državam. Anglija je

pripravljena všteti v dobro zaveznih plačil tudi vsote, ki jih dobiva v smislu Dawesovega načrta od Nemčije kot reparacijske dajatve. Drugi angleški princip je, da drži isto višino v Zedinjenim državami, to je takozvano načelo «pari passu». Velika Britanija je pripravljena dovoliti svojim dolžnikom iste pogoje, kot so jim jih dale Zedinjene države severoameriške. Tega stališča se bo držala tudi napram Italiji.

Rim, 15. januarja. k. Listi poročajo o pričetku angleško-italijanskih pogajanj v Londonu, o čilih poteku se opazuje med udeleženci stroga molčečnost. «Tribuna» se bavi posebno z vprašanjem italijanskega zlatnega zakl. v Londonu in pravi, da bi morala priznati Anglija tudi pravico Italije do zaklada, če le pristala na enako postopanje kot z Ameriko.

Pred novo vladno krizo v Franciji?

Spor v finančnem odboru. — Herriot o finančnih težavah.

Pariz, 15. januarja. z. Finančni odbor je večeraj odklonil vladni predlog o prometnem davku, radi česar je položaj vlade Brianda in Doumerja ogrožen.

V finančnem odboru je došlo še pred glasovanjem do spora med člani opozicije in kartela, ker so člani kartela hoteli po odklonitvi vladnega predloga razpravljati o svojih predlogih. Zato je opozicija zapustila dvorano. Odbor je prekinil delo ter bo predložil parlamentu poročilo, da mu bo mogoče odločiti med načrti vlade in odbora.

Po glasovanju v finančnem odboru je predsednik Malvy odšel k Briand, ki je izjavil, da se vlada ne bo pridružila sklepom ki jih bo odbor predložil parlamentu in da bo vztrajala na temeljnih osnovah Doumerjevega načrta.

V zbornici je večeraj popoldne prevzel po zopetni izvolitvi Herriot predsedstvo, ki pa

se v svojem govoru ni dotaknil notranjega spora v kartelu. Naglašal je važnost locarskega dogovora in miroljubnost Francije, zatem pa je govoril o notranjopol. težkočah ki so posledica poveljnih razmer.

Predvsem je apeliral na požrtvovalnost prebivalstva napram državi ter naglašal po potrebo saniranja državnih financ. Francija se ima boriti s tehničnimi težkočami, kakršnih ni poživela še v nobeni dobi. Kljub temu pa upa, da bo rešila vse povojne probleme, kakor je rešila tudi probleme vojne iz leta 1870. Končno je izrazil svoje zupanje v moč Francije ter izjavil prepričanje, da hočejo vsi kljub različnim naziranjem služiti svoji domovini.

Po Herriotovem govoru je finančni minist. Doumer zahteval, naj se takoj prične razprava v plenumu o finančni predlogi, kar je zbornica tudi sprejela.

Poostreitev vojaške kontrole na Madžarskem

Posledice izpovedi ravnatelja Barosa. — Škof Zadravec trdi, da je nedolžen — Podrobnosti o aferi. — Narodna skupščina prihodnji teden.

Praga, 15. januarja. s. Kakor poroča «Češko Slovo» so bile pred odkritjem madžarske ponarejevalske afele med madžarsko vlado in zavezniškimi vladami izmenjane note radi vojaške razorožitve Madžarske. Zadnja nota zaveznikov je vsebovala podrobno obrazložitev onih težkoč, na katere so zavezniški organi naleteli pri izvedbi vojaške kontrole, kakor tudi vse točke, v katerih Madžarska ni izpolnila določb mirovne pogodbe. Nota vsebuje po izjavljanih tega lista končno veljavno odklonitev madžarske prošnje, da bi bila vojaška kontrola ukinjena. V podučenih krogih se zatrjuje, da bo vojaška kontrola sedaj še poostrejena.

Budimpešta, 15. jan. Zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo vlogo Nadossyja v falzifikatorski aferi. Barosove izjave kompromitirajo še veliko bolj Nadossyja, ker je iz njih razvidno, da je še potem nadaljeval akcijo, ko so prišla prva poročila o ponarejanju v javnost. Iz izjav Barosa je tudi jasno, da je Nadossy izrabljati uradno oblast, ker je hotel zabrisati sledove ponarebe. Trgovinski minister je pri pošni branilci uvedel preiskavo radi nepravilnega poslovanja s krediti. Za čas preiskave je dobil generalni direktor Baros dopust.

Danes je bil zasl. šlovanje rav. Barosa je razčistilo v

Načrt zakona o centralni upravi

Načrt novega zakona o centralni upravi določa 14 ministrstev.

Beograd, 15. januarja. Pred odhodom ministrskega predsednika Pašića v Monte Carlo je bil izdan nov načrt novega zakona o centralni državi upravi, o katerem bo vlada pričela razpravljati takoj, ko se povrne ministrski predsednik. Ta načrt zakona o centralni upravi se glasi:

Število ministrstev.

Člen 1. Centralna državna uprava je razdeljena na ministrstva, na čelu katerih stoji ministri. Ministrstev je štirinajst, in sicer: 1. pravde, 2. prosvete, 3. zunanjih del, 4. notranjih poslov, 5. financ, 6. vojske in mornarice, 7. javnih del, 8. prometa, 9. pošte in brzojava, 10. kmetijstva in vod, 11. trgovine in industrije, 12. narodnega zdravja, 13. šum in rudnikov, 14. ver.

V pristojnost ministrstev spadajo vsi posli organizacije upravnih oblasti, v prvovno vodstvo celokupne administracije ter vrhovno nadzorstvo nad upravnimi organi in oblastmi, kakor tudi pripravljanje zakonov in predlogov.

Poslovni delokrog.

Člen 2. Predvsem spadajo v delokrog ministrstev naslednji posli:

a) Predsedništvo ministrskega sveta: zadeve pisarne kraljevega dvora, pisarne kraljevih redov, Državnega sveta in Glavne kontrole. Odobrava predloge resornih ministrov za odločanje; tisk in pregled celokupne poročevalne službe z inozemstvom v državi.

b) Pravda: uprava celokupnega pravosodja, državnega pravdnstva in upravnega pravosodja, razen vojnega sodstva; uprava kazenskih zavodov; urejevanje in izdajanje »Službenih novin« ter Zbornika zakonov in uredb; nadzorstvo nad advokati in notariji; izenačenje zasebnopravne zakonodaje in sodelovanje v strokovni zakonodaji.

c) Prosveta: Uprava in nadzorstvo nad javnim šolstvom, izvenzemski strokovne šole; skrb in nadzorstvo nad književnimi, umetniškimi in znanstvenimi društvi ter ustanovami, prosvetnimi zavodi, zadužbinami (fondi); narodne knjižnice; čitalnice in prosvetne ustanove; muzeji, gledališča, univerze in druge strokovne šole v činu univerz, državna tiskarna in državni kolektor.

d) Zunanja dela: Zastopstvo pravic in interesov kraljevine ter njenih državljanov napram inozemstvu, zastopstvo kralja in države v inozemstvu, mednarodne pogodbe, diplomatska in konzularna stroka, poročevalna služba z inozemstvom.

e) Notranja dela: Skrb za državno, posebno in premoženjsko varnost, vzdrževanje javnega reda in mira ter celokupna notranja uprava, v kolikor posamezni posli niso odkazani kakemu drugemu ministrstvu, poročevalska služba v državi, državljanstvo in domovinstvo, javne knjige o državljanem stanju prebivalcev (matrke), novinarstvo, shodi in društva, žandarmerija, v kolikor se ne tiče organizacije in discipline, nadzorstvo nad samoupravnimi oblastmi, v pogledu financ samoupravnih oblasti s sodelovanjem finančnega ministra, sodelovanje pri eksproprijaciji in poljska policija.

f) Finance: Uprava državnih dohodkov in izdatkov, državna imovina vobče, v kolikor niso posamezni posli s posebnimi zakoni dodeljeni pristojnosti drugih ministrstev. Državi kredit, denarnstvo, zastopanje državnih materialnih interesov, državnih posestev napram privatnim oblastem, (državna finančna prokuratura), državni monopol, kataster, skupno z notranjim ministrom nadzorstvo nad finančnim gospodarstvom, samoupravnih oblastev, sekvenciacija neprijateljskih imovinj.

g) Vojska in mornarica: Uprava, poveljevanje, organizacija in upravljanje vojske in mornarice ter vseh sredstev narodne vojne sile, vežbanje, vojno sodstvo, vojno zdravništvo, žandarmerija v pogledu organiziranja in discipline ter obsejna četa v pogledu uporabe, organiziranja in discipline.

h) Javna dela (gradjevine): Projektiranje, izdelava in vzdrževanje vseh državnih gradb, poslopij in cest, ureditev mest in naselbin, nadzorstvo nad projektiranjem, izdelavo in vzdrževanjem samoupravnih in zasebnih zgradb, nadzorstvo nad javnim delom samoupravnih in zasebnih inženjerjev, arhitektov in podjetnikov.

i) Promet: Državna prometna politika in nadzorstvo nad vsemi javnimi prometnimi ustanovami razen cest, izdelava in uporaba tarif, odnosno taks na državnih, zasebnih in koncesioniranih prometnih sredstvih, graditev in eksploatacija državnih železnic, rečnih, pomorskega, avtomobilskega in zračnega prometa, v kolikor vrši država eksploatacijo teh ustanov v svoji režiji. Nadzorstvo nad gradnjem, eksploatacijo in varnostjo, samoupravnih in privatnih prometnih ustanov, eksproprijacija privatne, občinske in državne imovine za potrebe državnih koncesioniranih in industrijskih prometnih sredstev na suhem, na vodi in v zraku.

j) Pošta in brzojav: Uprava pošte, brzojava in telefona; poštne hranilnice in poštne čekovni in klirinški promet.

k) Kmetijstvo in vode: Vse panoge kmetijstva, poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo, vinogradništvo, perutninarstvo, ribarstvo, čebelarstvo, sviloreja, nadzorstvo nad trgovino s semenjem, umetniški gnojili ter pobiranje ponarejanja pijač ter ostalih proizvodov na škodo kmetijske produkcije. Uničevanje škodljivih rastlin in živali. Uprava dr-

žavnih domen razen onih, ki spadajo po zakonu v pristojnost drugega ministrstva. Kmetijski pouk i potujoči učitelji. Snovanje in urejevanje vzornih kmetijskih postaj. Kmetijski kredit, zavarovanje, kmetijska društva, zadruge in zajednice; nadzorstvo nad samoupravnimi in zasebnimi kmetijskimi ustanovami javnega značaja, Kmetijska statistika, agrarna reforma, kolonizacija, razredna loterija. Uprava in nadzorstvo nad veterinarstvom, kakor tudi nad posli, ki se tičejo veterinarske službe, pouka in prakse.

Vzdrževanje državnega vodnega bogastva, izdajanje koncesij za izkoriščanje vodne sile, amelioracija izvirkov in rek ter urejevanje vodnih tokov v svrhu obrambe pred poplavo in uporaba vod za vse svrhe; organizacija in uprava uporabljanih vod ter hidrotehničnih objektov.

l) Trgovina in industrija: Zunanja in notranja trgovina, industrija, obrti, kretni in zavarovalni zavodi, razen onih, ki spadajo v pristojnost kmetijskega ministrstva. Strokovni pouk za trgovino, industrijo in obrt, carinska politika v sporazumu s finančnim ministrom, trgovinska statistika, povračilo škode, po vzročne po vojni, borze, bankarstvo, zaščita industrijske svojine, mere in uteži, tujski promet in sklepanje trgovinskih pogodb. Izdajanje koncesij, gradnje in izvrševanje nadzorstva nad eksploatacijo onih zasebnih industrijskih prog, ki niso namenjene javnemu prometu in ki niso v zvezi z državnimi in zasebnimi progami, katere služijo javnemu prometu, zavarovanje za slučaj starosti, boleznih in nezgod; posredovanje za preskrbovanje dela, posredovanje v vprašanju delavskih plač in med zaščita delavcev, skrb za stanovanja, odredbe proti draginji in državna statistika.

Narodno zdravje. Izvajanje sanitetne politike, vrhovna sanitetna uprava, inicijative za sanitetne posle v celi državi, urejevanje kopališč v sporazumu z ministrstvom javnih del, vrhovno nadzorstvo nad vsemi zdravstvenimi posli samoupravnih in privatnih korporacij, specijalna higijena, nadzorstvo nad zdravniškimi zbornicami, zdravstvena statistika, ustanove za izpopolnjevanje zdravnikov ter nižjega zdravstvenega osebja, zdravstvene ustanove za splošno, državne potrebe, skro za izvrševanje zdravstvenih zakonov, nadzorstvo nad zasebnimi zdravstvenimi ustanovami, izobrazba in poučevanje naroda v zdravstvenem oziru. Humanitarne ustanove: skrb za uboge invalide in siromake.

n) Šume in rudnike: Uprava državnih šum, uprava onih samoupravnih (vaskih, občinskih, srezkih in okrožnih) gozdov, ki jih je država tudi doslej upravljala na podlagi zakona ali pa po volji dotičnega samoupravnega telesa; uprava onih gozdov javnopravnih korporacij (cerkve, samostanov, vakufa, raznih fondov, zemljiških zajednic in plemenških gozdov v Črni gori), ki so bile doslej v državi upravi; uprava gozdov kmetijskih imovinskih občin; pri ostalih samoupravnih gozdovih in gozdovih javnih korporacij, kakor tudi pri gozdovih veleposesti, vrhovna upravnica inštanca; nadzorstvo nad vsemi gozdovi po zakonih določah; najvišja šumarska policijska oblast. Pogozdovanje, lov, uprava državnih rudnikov in nadzorstvo nad zasebnimi rudarskimi podjetji ter nad rudarskimi bratovskimi skladnicami, vrhovna rudarska oblast, šumarski in rudarski pouk.

o) Vere: Vsi versko politični posli ter nadzorstvo nad upravo verskih zadužbin (fondov) zavodov in ustanov.

Člen 3. Razen slučajev v zakonih posebej določenih je potreben za posle ministrstva, ki je v tesni zvezi s posli enega ali več drugih ministrstev sporazum z dotičnimi ministri.

Slovenski »šparovec« posl. Pucelj

Porazni rezultati dela vladne večine v finnančnem odboru so prislili gospoda Pucelja, da se poskuša nekoliko opravi. Ta poskus je izvršil v zadnjem »Kmetiskem listu«, na onl naivno-očetovalski način, ki ga smatra za svoje pristahe kot primeren.

Kot svojo in svoje stranke glavno zaslugo proglasa g. Pucelj, da se je v državnih izdatkih pričelo »šparati«. Šparanje je lica čednost in tudi v naši državi upravi brezdomno zelo potrebna. O strednji smo svoje principijelno stališče že povedali, a tudi poudarjali, da to, kar sedaj dela režim RR ni varčevanje marveč nepremišljeno ali pa lahkomiselno, vsekakor pa krivično okodovanje vitalnih javnih interesov ter nekatere delov države in naroda v škodo drugih.

Predvsem treba konstatirati, da je sedanjá vladna večina povisala proračunski na črt skoraj za 3000 milijonov, kar znači, da bodo davkoplačevalci za to svoto še na novo obremenjeni. Šparanje o katerem sedaj toliko piše g. Pucelj, se bo pokazalo v svoji pravi luči takrat, ko bodo davkoplačevalci primorani plačevati še večje davke, kakor dosedaj. Slovenci bodo pri tem sorazmerno na hujše prizadeti, ker davki še vedno niso izenačeni in pri nas plačujemo po krivici večje davščine kot drugod.

Slovenci bomo torej po novem proračunu še več plačevali, a zato bomo pa manj dobili kot dosedaj. G. Pucelj je silno ponosen na to, da je vladna večina v finančnem odboru črtala nekaj izdatkov. Ker so ti izdatki sorazmerno v največji meri črtani baš za Slovence, g. Pucelj to ni v ponos, še manj pa je to v korist samim njegovim

pristašem. Z varanjem ljudstva se mu dolgo ne da mazati oči. Tem hujši bo obračun z našimi radičevci, čim bolj bodo skušali lažificirati resnico.

Zanimivo je, da preklada g. Pucelj za usodno »šparanje« odgovornost na — opozicijo, dast je dejstvo, da opozicija niti ni odobravalá, niti ni glasovala za krivične restrikcije, pač pa g. Pucelj slepo drvi čez drn in strn za vladno večino. V ostalem g. Pucelj ni prijatelj logike. Najprej proglasa »šparanje« za iznajdbo vladne večine in svoje stranke, kmalu nato pa piše, da se je »šparanje« moralo izvršiti, ker je zahtevala opozicija znižanje izdatkov. Še bolj zanimiv v tem pogledu pa je njegov list »Kmetisk list«, ki v nasprotju z g. Puceljem in listi številki, le na drugi strani, doslovno piše tole: »Kakor rečeno, danes je naša stranka v dobrem položaju. Ona sondačuje v dodanes najmočnejši vladni večini Jugoslavije«. Torej je vendarle Puceljeva stranka odgovorna za »šparanje« t. j. za črtanje ne obhodno potrebnih izdatkov, zlasti za Slovenijo, odgovorna pa tudi zato, da se je proračunski načrt povisil za 3000 milijonov Din in se bodo s tem tudi povisali davki. G. Pucelj naj bi torej preje čital tretjo stran svojega lista, predno je napisal na prvi in drugi strani opravičilo za svojo nesrečno politiko, pa bi si lahko prihranil trud, ki ga je porabil za pranje zamorca.

Radičevska ofenziva proti Sokolstvu

Povodom nezasiščenega izpada prosvetnega šefa g. Lončarja proti jugoslovenskemu Sokolstvu, smo apelirali tudi na one slovenske pristaše Hrvatske seljaške stranke, ki so člani jugoslovenskega Sokola. Apostrofirali smo posl. Pucelja, katerega »Kmetisk list« je nedavno pričel s protisokolsko ofenzivo, ki jo sedaj eksponent g. Radiča, Puceljeva vrhovnega političnega šefa, prof. Lončar nadaljuje in obrnilo smo se na glavnega tajnika Jugosl. Sokolskega Saveza dr. Fuxa. G. dr. Fux nam sedaj pošilja odgovor, v katerem pravi, da so zanj v javnem in privatnem življenju edino merodajna sokolska načela. Izjave prof. Lončarja ni slišal, niti čital. Na govornice nabrane po ljubljanskih gostilnah ne da nič. Razpoloženje šefov prosvete ali ministrov je za razvoj Sokolstva irelevantno. Sokolstvo ni stalo na podlagi fermanov raznih ministrov. Dr. Fux zatrjuje, da kot sokolski funkcionar ni mandator nobene politične stranke. Stranke naj sploh puste Sokolstvo pri miru, ker se bo že samo znalo braniti.

Priznati moramo, da nas je odgovor g. Fuxa zelo presenetil. Izjava profesorja Lončarja, da bo treba vpliv Sokolstva na mladino čim prej omejiti, odnosno uničiti (kaj naj sicer pomeni napoved prepovedi sokolske telovadbe šolske mladine?) ni spravljena s sveta, če pravi dr. Fux, da je on ni slišal, ne čital. Objavilo jo je »Jutro«, ne kot »govorico« nabrano v kaki ljubljanski gostilni, temveč kot fakt, sporočen mu od zanesljivih prič, ki so to javno izjavo čuli na javnem zboru Društva trezvenosti prošle nedelje. Preko »Jutrove« objave more g. Fux tem manje, ker jo je prosvetni šef g. Lončar sam potrdil s tem, da ni demantiral. Taktika tiča noja torej nikakor ni na mestu.

Tudi z drugim delom odgovora gospoda Fuxa se ne moremo strinjati. Gospod Fux meni, da je za Sokolstvo vseeno, kakšno stališče zavzema napram njemu vlada, t. j. država. On prezirljivo govori o »ministrskih fermanih«. To je povsem pogrešno. V nacionalni državi je Sokolstvo faktor, ki ima moralno in politično pravico, da ga vsaka vlada respektira in podpira. To pravilno stališče je jugoslovensko Sokolstvo tudi vedno zavzemalo in je s sistematičnim delom doseglo razne »fermane«, ki uveljavljajo v našem državnem in nacionalnem oziru njegov pomen ter mu omogočajo razviti polno delavnost. Zakaj sedaj ta prezirljivost napram uspehom, na katere je baš Sokolstvo upravičeno samo najbolj ponosno.

Pogrešno je tudi mišljenje g. Fuxa, da naj puste politične stranke Sokolstvo pri miru. Pravilno je, da se v sokolske organizacije kot take ne sme zanašati politika, a pravilno je tudi, da se morajo ali bi se vsaj morale vse politične stranke, ki priznavajo narodno edinstvo, zavzemati za Sokolstvo, ga podpirati in mu posvečati kot eni najvažnejših naših narodnih vzgojnih institucij vso pozornost. Sokolstvo ima še posebej pravico zahtevati od teh strank, da mu pomagajo odbiti sovražne politične napade.

Obžalujemo, da g. dr. Fux ni mogel ali hotel razumeti našega apela. On pravi, da kot sokolski funkcionar ni mandator nobene stranke. Gotovo ne. Toda enako bi nam mogel odgovoriti tudi pristaša SLS, če bi bil n. pr. sokolski tajnik. Gre tu za globokejši problem združljivosti sokolskega nepriznanja in političnega pristaštva. Doktor Fux pravi, da priznava edino sokolska načela. To nam daje nado, da bo končno le ustregel našemu apelu ter z gospodom Puceljem vred kar najostreje zavrnil poskuse svojega političnega somišljenika, predstaviti ta načela kot pogubna za našo mladino.

Smrtne obodbe radi cestnega reda

Pariz, 15. januarja. p. Ker je španska vlada izdala nove določbe glede cestnega prometa, je prišlo v Kastiliji do večjih nesreč. V vasi Caudete se je prebivalstvo kravo stoplo z orožniki. Dva orožnika in več vojštanov je mrtvih, dvajset pa težko ranjenih. Aretiranci so bili po prekom sodu obsojeni na smrt.

Prihod g. Svetozarja Pribičevića v Ljubljano

Predsednik SDS, narodni poslanec in bivši minister g. Svetozar Pribičević se pripelje z nocošnjim beograjskim brzovlakom v Ljubljano. Z njim pridejo člani glavnega odbora SDS, gg. Miloš Savčič, bivši minister, dr. Stanoje Stanojevič, vseuč. profesor in Gligorije Božović, narodni poslanec ter zastopniki zagrebškega oblastnega odbora narodni poslanec in bivši drž. podsekretar Večeslav Vilder in dr. S. Juriša. Predsedniku SDS se je peljala nasproti posebna deputacija obstoječa iz podpredsednika ljubljanskega oblastnega odbora gerenta g. Josipa Turka, predsednika ljubljanskega okrajnega odbora SDS g. ravatelja A. Jaga ter člana predsedništva SDS dr. Pavla Pestotnika.

Z ozirom na pozno uro in na dejstvo, da imajo vlaki vsled snega precejšnje zakasnitve, odpade oficijelni sprejem na kolodvoru.

Manifestacijski shod se prične v nedeljo ob 10. dopoldne v novi sokolski dvorani na Taboru. Dvorana je okrašena z zelenjem in zastavami ter se že od večeraj kuri. Njena akustika je izvrstna in bodo tudi najoddaljenejši govorniki dobro čuli.

Vhod v dvorano je pri vratih na zapadni strani, torej nasproti cerkvi. Zborovalci naj sledijo naredbam rediteljev. Dostop na zborovanje je svoboden vsem prijateljem in somišljenikom.

Prijatelji z deželo, ki se pripeljejo z vlaki v Ljubljano, po 9. uri, naj se s kolodvora podajo naravnost na trg Tabor. Poskrbljeno je, da bo zanje prostor v dvorani rezerviran.

Dosedaj je prišlo že nad 300 prijav za skupno kosilo, ki se vrši po shodu v veliki dvorani Kazina. Kdor se hoče udeležiti tega prijateljskega obeda, naj se tekom dneva še oglasi brzojavno, telefonsko ali usmeno v tajništvo SDS (Kazino II. nadst., tel. 123).

Politične beležke

+ Položaj slovenskih radičevcev ni zavidanja vreden. V času, ko radičevci vodijo davčno ofenzivo proti Sloveniji, ko je prihod vlade RR sprožil eksekucijski boben v tej deželi, v času ko radičevski minister hoče uničiti obrtno šolo v Ljubljani, ko zadržava vlada volitve v Trgovsko zbornico in v ljubljanski občinski svet, sprečava gradbo poštne hranilnice v Ljubljani, v času ko minister šum razveljavlja licitacije na škodo gorenjskega ljudstva, morajo »kmetijaci« hvaliti gospodina Radiča. Zabavno je čitati, kako se ubogi g. Pucelj mota po »Kmetiskem listu« in skuša dokazati, da je črno belo. Brani ministra šum, ki ne rešava nobenega akta za Slovenijo. Brani tudi cestno politiko in nameščenje klerikalcev po Solah. Ako čitajo Puceljev list v Beogradu (upajmo da ne), bodo res mislili, da Slovenci plačujejo premalo davkov. Mi pa smo vseeno toliko nepristranski, da pravimo, da Pucelj ni vsega kriv. To kar škoduje in kjer je potrebna intriga in zavist, to gre, kjer pa treba res kaj stvarnega doseči, tam je vpliv g. Pucelja in vse družbe okoli tiskarne »Merkur« temeljito pri kraju. Politika g. Pucelja iz Radičeve torbe igrati se s Slovenijo, je popolnoma skrahirala.

+ Krščansko-socialna ljubezen. — »Slovenec« se sedaj pred volitvami v Delavsko zbornico kar cedi ljubezni napram delavstvu in obljubljuje vsakomur zlata nebesa, kdor bo volil klerikalne kandidate. Kako pa izgleda krščansko-socialna ljubezen naših klerikalcev tam, kjer bi jo lahko najlaže udeležovali in kjer imajo sami absolutno besedo, pa nam priča »Pravica«, glasilo kršč.-soc. delavstva, ki objavlja jeremijade organizator, torej stanu, ki nima z »demokratskimi kapitalisti« nobene zveze. Piše namreč, da res ni stanu, ki bi bil tako slabo plačan, kakor so organizisti, in da se do danes še ni pričela resna akcija, ki bi se potrudila urediti to zadevo. »Tu in tam da kdo par nasvetov in to je tudi vse, piše »Pravica«. Kaj resnega pa se še nič ni storilo. In vendar je to nujna potreba in je tudi dolžnost vseh, katerim je na tem, da cerkvena glasha napreduje. Klerikalci torej niti za organiziste ne poskrbe, da bi živeli človeku dostojno življenje, četudi trpi pri tem celo cerkvena glasha! In splošno znano je, da žive ravno organizisti najbolj bedno. Znano je tudi, da se je duhovščina z vso silo upirala pokojnikskemu in bolniškemu zavarovanju organizistov in da se še danes upira. Če za take ljudi nečemu ničesar napraviti, ki so popolnoma odvisni od njihove milosti, je potem upravičeno vprašanje, kakšna mora biti njihova krščanska ljubezen napram drugim stanovom.

+ St. Radič proti finančnemu ministru. Poročali smo, kako je Radič napadel v svojem »Domu« finančnega ministra dr. Stojadinoviča radi luksuzne vožnje v Ameriko ter ga primerjal pijancu. Znano je, da je do spora med Radičem in fin. ministrom došlo zaradi tega, ker dr. Stojadinović ni hotel vzeti s seboj dr. Kežmana. Radičev napad na dr. Stojadinoviča v »Domu« je seveda izzval tudi primeren odmev v Beogradu. Tako piše »Balkan«, da »o napadu v »Domu«, St. Radič in dr. Stojadinović ne moreta več sedeti skupaj v vladi in da mora eden ali drugi izstopiti iz nje. Na vsak način mora seveda izstopiti St. Radič, ki je povzročil ta škandal. List naglašá, da ni pošteno, ako se stvar reši v ministrskem svetu in je odobrena od večine, potem pa nekateri izmed ministrov razglašajo v

javnosti, kako se je reševala, kdo je bil proti ter obenem dopuščajo, da jo njihov list obsaja. Radič bi moral podati ostavko, ako se ni strinjal s sklepom večine v vladi. Vseskozi pa je neolajno, ako objavlja v javnosti, kako se je sklepalo in ako ta sklep obsaja v svojem listu. List pravi, da take navade niso običajne med »Balkanci«, ampak so importirane iz zagrebške »človečanske« šole. Res je treba štediti, ni pa treba uganjati demagogije na škodo državnega ugleda ter časti cele vlade.

+ Radičeva izjava o Grški in Solunu. Zagrebški listi so pretekli mesec poročali, da je St. Radič 20. decembra izjavil v svojem govoru v Šibeniku: »Naši ideali gredo daleč in naš cilj postaja velik, do Egejskega in Črnega morja. To so ideali naše slovanske zajednice, v Zenevi proglašeni ideali, evropski ideali, ideali človečanske zajednice.« Kmalu nato je grška vlada protestirala proti tej izjavi St. Radiča, a pred dnevi je naš poslanik v Atenah Panta Gavrilović izročil grškemu notranjemu ministru Rufošu po naročilu zunanjega ministra dr. Ninčiča oficijelno besedilo govora, v katerem se je St. Radič v Šibeniku dotaknil Grške in vprašanje Soluna. To besedilo se bistveno razlikuje od onega, ki je bilo objavljeno v listih, pa bi bilo zato zanimivo zvedeti, kako se glasi in v koliko je St. Radič zopet demantiral samega sebe.

Mladinska organizacija

Člane ljubljanske »Edinosti«, posebno pa načelnike odcikov, opozarjamo, da prihodnjim tednom preselimo sedež društva iz Narodnega doma na Dunajsko cesto v dujaško kuhinjo »Domovina«, I. nadstropje. S prihodnjim tednom začnemo tudi z rednimi vajami tamburašev in dramatičnega odcika.

Vse člane dalje opozarjamo, da se konvrativno udeležijo v nedeljo ob pol 9. dop. manifestacijskega shoda na Taboru.

Seja »Zveze D. M.« se bo vršila v torek ob 8. zvečer v prostorih SDS, Kazino II. — Predsednik.

Kratke brzojave

Poljska vseučilišča v krizi

Varšava, 15. januarja. p. Delegacija rektorjev poljskih vseučilišč je opozorila prosvetnega ministra, da bodo morali profesorji prenehati s predavanji, ako bodo še nadalje izostale državne subvencije. Delegacija je opozorila vlado, da pomeni tozadevno državno varčevanje popolno uničenje visokolskih institucij.

Solčni mrk

Batavia, 15. januarja. d. Vodja nemško-nizozemske ekspedicije v Benkulen doktor Freundlich je izjavil, da je bilo kljub megli mogoče opazovati solčni mrk, da pa so rezultati dvomljivi. Nasprotno pa poroča angleška ekspedicija, da je izvedla svoj program. Vodja zvezdarne v Palembangu brzojavljá, da so njegova opazovanja bila uspešna. Iz Sumatre poročajo, da je bil ob solčnem mrku zrak popolnoma čist in da so so opazovanja posrečila.

Falzifikatorji vsepovsod

Batavia, 15. januarja. a. Oblasti so doznale, da se nahaja na krovu parnika »Patris«, ki bo te dni prispel v Batavijo, odpodslanec falzifikatorjev, ki je nameraval utihotapiti veliko množino falzifikatov v nizozemsko Indijo. Oblasti so storile vse ukrope za aretacijo.

Locarnska himna

Zeneva, 15. januarja. l. Dva profesorja glasbe sta komponirala »mirovno himno«, ki je posvečena locarnskim varnostnim pogodbam.

Justifikacija španskih anarhistov

Bordeaux, 15. januarja. l. Včeraj sta bila justificirana španska anarhista Castro in Recasas, ker sta umorila več ljudi.

Predavanje s pretepom

Pariz, 15. januarja. d. Na večeršnjem predavanju nemške učiteljice Rotien v okoli francoske pedagogske organizacije o potrebnem zblizanju med francoskim in nemškim učiteljskim je prišlo do večjega pretepa. Predsednica je s težavo pomirila prisotne in zaključila zborovanje. Predavanje so motili najeti fašisti.

Velik petrolejski požar

Bukarešta, 15. januarja. p. V rafineriji Kometa v Ploesti se je vnel velik petrolejski rezervar. Požar je v par minutah zavzel velik obseg. Da odstranijo nadaljno nevarnost, kopljejo pod ognjem predor. Ako se to ne posreči, bo požar uničil vse naprave.

Konec kratkih kril v Grčiji

Atenz, 15. januarja. a. Danes stopi v veljavo dekret proti kratkim ženskim oblačilom. Najvljudnejši stražniki so bili izbrani zato, da bodo nadzirali novo naredbo generala Pangalosa. Vse ženske, ki bodo imele obleke nad 35 cm visoko od tal, bodo odpeljane na prvo stražnico. Za prvi prestopke je določena denarna kazen, za ponovni prestopke pa zaporna kazen enega do treh dni.

Nesreča na železnici

Crefeld, 15. januarja. k. Trije delavci na prosti med Crefeldom in Ueldingenom so bili usmrčeni na ta način, da jih je na kraju, kjer so delali, povozil vlak, ki se je na tem mestu srečal z drugim. Prvi vlak je povzročil toliko dima, da delavci niso opazili drugega vlaka, ki se je medtem približal in zavozil med nje.

Nenavaden porod

Dunaj, 15. januarja. a. V Schiendorfu je porodila žena nekega tamošnjega delavca četvorčrke, od katerih so trije umrli takoj ob rojstvu.

Naši kraji in ljudje

Fran Hribar †

Včeraj jutraj je umrl v Ljubljani po kratki bolezni v pokojni metteur „Slovenskega Naroda“ gosp. Fran Hribar. Rojen 19. julija 1859 v Zlatem polju pri Kamniku, je s 13 leti vstopil kot vajenec v Narodno tiskarno, kateri je zvesto in poštreno služil nad 50 let. Več nego 40 let je bil pokojni Hribar metteur „Slov. Naroda“. L. 1923. je stopil v zaslužni pokoj.

„Gospod Hribček“ so ga zvali v tiskarni. Ta deminutiv se je nanašal na njegovo drobno postavo, a je istočasno bil izraz nekega ljubeznivega spoštovanja, kajti napram moži, ki je s svojim delom, svojo zvestobo in verno svojo ime za vedno vpisal v zgodovino Narodne tiskarne in zlasti „Slovenskega Naroda“, s katerim je preživel dobre in slabe dni v neomajnem, poštrenem in izpolnjevanju svoje dolžnosti. Velik del politične in kulturne zgodovine Slovenije je šel takorekoč skozi Hribarjeve roke, na tisoče in tisoče političnih in drugih spisov je Hribček v predalih „Slov. Naroda“ spravil „na beli dan“. Bil je zvesti sodnik in Josipu Jurčiču, metral je pod Noliem, Železnikarjem, Majaronom, Tavčarjem, Trillerjem, pozneje pod Malovrhom, Kramerjem, Knafličem, Pustoslemškom in če bi se zbrali vsi ti njegovi blivši redaktorji, bi morali priznati, da je vrli gospod Hribček bil njihova desna roka pri znanju, a mnogokrat tudi pri notranji preditvi lista. Mnogi so mu to skrb sloh kar v celoti prepuščali. Prihajal je pa vedno tudi v uredništvo in tu konteriral o vseh važnejših dogodkih ter si iz njih ustvaril neko „summa philosophiae“, neko obče naziranje na svet in ljudi, njih premembe in usodo. Hribar je za Slovane stare šole je bil ruski poraz, toda z nami vred je ohranil vero in zaupanje in je doživel vstajenje Jugoslavije. Takrat je plakal radosti, dobesedno plakal, in je bil ponosen na svoje vzhajenje in na svoje solze, ki niso privrele iz oči, ampak iz čistega srca.

Kot mladič 1875 je nameraval v Srbijo in Bosno k Petru Mrkonjiću, ko so ga telesno slabotnega mladca zavrnili, češ da za te strapce komitstva ne bo dorasel, je pozneje skupno z dr. Josipom Vošnjakom tajno zbiral orožje za vstaše. To je bila romantična doba Jugoslovenstva, ko se je prvič pričela gibati zavest, da smo eno. Še takrat so bili le resnični kleni naprednjaki edini zanesljivi Jugosloveni, in Fran Hribar je to bil in ostal kremenito od tiste mladosti pa vse do smrti. Ni enkrat izostal od volitev, vedno je bil organiziran, stalno se je udeleževal sestankov svoje organizacije ter si stekel obče spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali in prišli službeno ali privatno ž njim v stik. Kot posebna redkost naj se omeni, da v vseh štiridesetih letih ni enkrat prišel prepozno na delo, enkrat ni bil bolan.

ne zares, ne „kar tako“ in je s tem postavil rekord, kakršnen dandanes najbrže še za dolgo ne bo „zlomljen“.

Svojo rodboino je vzgojil v strogo narodnem duhu. Pokojnemu somišljeniku in sodruhinu ohranimo vsi časten in svetel spomin ter čustvo prijateljstva, spoštovanja in hvaležnosti.

Počivaj v miru zlata duša.

Pogreb pokojnika se vrši v nedeljo popoldne ob 4. iz hiše žalosti na Starem trgu št. 28.

Izlet s „Karagjorgjem“ po Jadranskem in Sredozemskem morju

Društvo za pospeševanje tujkega prometa v naši državi pripravlja letos turistom lepo iznenadenje. Kdor ne misli iti na dopust poleti ter ima dovolj petic pod palcem, bo letos lahko deležen izrednega užitka, kajti Jadranska Plovdba na Sušaku je sklenila dati svoj najlepši parobrod „Karagjorgje“ na razpolago za velik izlet po Jadranu in Sredozemskem morju. Izlet bo prvi te vrste v naši državi in na naši ladji. Nedvomno bo tudi največja turistična atrakcija cele sezone.

Prireditelji so si zamislili izlet takole: „Karagjorgje“ bi zapustil Sušak s potniki na krovu in bi nastopil vožnjo naravnost proti Krfu. S Krfu odide na Malto, z Malte v Tunis, Alžir in Barcelono, Marseille, Genovo, Elbo, Napoli in Messina. Celokupno potovanje je preračunano na 24 dni. Na krovu „Karagjorgja“ bo preskrbljeno za največji komfort. Vršili se bodo plesi in glasbeni večeri. Zabave ne bo manjkalo in kdor lahko seže globoko v žep, bo s tega izleta prinesel domov mnogo dobrih vtisov. Pripominjamo, da je „Karagjorgje“ opremljen najmoderneje in da razpolaga z jako lepimi in udobnimi kabinami ter s prostorno palubo.

Opičji proces v Jugoslaviji

Javna predavanja tudi v inozemstvu priznanega znanstvenika dr. Brane Petronijevića na ljudskem vseučilišču v Beogradu, na katerih je predaval o Darwinovi teoriji, so izzvala v gotovih krogih pravoslavnega svečenstva silno razburjenje in vznemirjenje. Prišlo je celo do konflikta med svečeniki in dr. Petronijevićem.

Največje razburjenje pa so povzročila njegova predavanja o opičjem izvoru človeštva v trgu Črna Trava pri Vranju. Tamkaj sta se napravila dva taboja, pripravljena na najodločnejši boj. V prvem so zastopniki svečenstva, v drugem pa zastopniki prosvete s Stevanom Karadićem, upraviteljem tamkajšnje šole na čelu.

Svečeniki so otvorili kampanjo proti dr. Petronijeviću celo v časopisu in objavili proti njemu več pamfletov. Tako je izdal pop Jovan Popović brošuro z naslovom „Svetosavski Crnotravci“.

v kateri med drugim pravi: „Učitelj, ki uče, da izvirja človek iz opice, so najbližji opicam in zelo nevarni člani človeške družbe ter blagostanju človečanstva na zemlji. Gorje narodu, ako pridejo taki ljudje do uglednih mest! Oni nimajo strahu pred Gospodom, ne mislijo na rešitev svoje duše in zato tudi ne verujejo v prisoje...“ Učitelj Karadić je odgovoril Popoviću na njegovo brošuro z ostro protipolemiko v časopisih, vsled česar se je konflikt še povečal in pride zadeva pred sodišče.

Znanstveni spor v Črni Travi torej nikakor ne bo stvar malega značaja. Nasprotno, pričakovali je evropskega senzacionalizma. Crnotravski popi so prenesli namreč boj na pravno polje in vložili proti učitelju Stevanu Karadiću tožbo, v kateri ga obtožujejo, „da javno govori, da se je razvil človek iz opice, in da vsled tega izpodkupa vero, moralo in temelje države.“ Okrožno sodišče mesta Vranje bo doživel torej v kratkem opičji proces, ki gotovo ne bo nič manj interesanten, kakor znani opičji proces v Daytonu v Ameriki: za katerega se je živahno zanimala vsa svetovna javnost.

Skok preko kože

Akad. klub montanistov v Ljubljani priredi jutri 17. januarja pod pokroviteljstvom g. ministra za šume in rudnike dr. Nikčiča, tradicionalno rudarsko svečanost: Skok preko kože.

Ker bodo na večer svečanosti, med 20. in 21. uro, korakali uniformirani montanisti s prigrizanimi jamskimi svetilkami v rokah po ljubljanskih ulicah na univerzo in končno v hotel „Union“ se mi zdi umestno podati javnosti v kratkih potezah smisel in pomen „Skoka preko kože“.

To je tradicionalna, popolnoma strokovna, rudarska svečanost o priliki vstopa v rudarski stan. „Skok preko kože“ je ohranil svoj cerimonijski značaj skozi stoletja skoraj popolnoma neokrnjen in neizpremenjen pri vseh narodih, kjer se nahajajo rud. revirji in rud. akademije. Rudar, ki ni „skočil preko kože“, nima svoje prave veljave, ki mu sicer pritiče med kolegi, pa najsi bo to kakršnakoli osebnost. Kakor se praznuje praznik sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, vsako leto s cerimonijskim silijem, tako je tudi skok preko kože za rudarje-novince zelo svečan in pomemben dan.

Vsi bruci, ki bodo „skakali“, se zbero v rudarskem kroju in akad. kolegiju in odkorakajo s prigrizanimi svetilkami v rokah pred stan „brucus-majorja“, kjer pojejo „poziv“. Nato krene povorka s tradicionalno uniformiranim brucus-majorjem na čelu do univerze, kjer se pole rudarska himna. Sprevod krene nato do „Uniona“. In se ustavi pred zaprtimi vrati velike dvorane. V dvorani so tri „tablice“ (tri vrste trz). Prva „presidjalna“, je zasledena po najvišjih predstavnikih oblasti, univerze, tujih držav in jugoslovenskega rudarstva, — drugo kontrarijsko zasedajo rud. inženirji profesorji in vsi, ki so že „skočili“, tretja „brucuska“, pa je še prosta. Brucus-major sam, se poda v dvorano in javi slavemu „predzidju“ prihod brucov, ter prosi

Danes!

Prvič v Ljubljani!

Danes!

Pikantna scena iz gibanjskega veličanja:

„Straussov zadnji valček“ ali (Bankrot Dunaja)

Tragedija Dunaja v 6 velikih dejanjih v glavnih vlogah odlični umetniki kot naš rojak Svetislav Petrović, Eugen Neufeld, Fred Louis Lerch, Robert Valberg, Charlotte Ander, Tessa Harrison. Osebo dunajskega kralja valčkov Johanna Straussa predstavlja kapelnik Johann Strauss, nečak umetnika. Plesne scene predstavljata Anita Berber in danska naga plesalka Siris. Prekrasni posnetki Dunaja, nepozabnega „Praterja“, Grünzing, Cerkev sv. Štefana itd. Film spremlja veliki orkester, kateri svira Straussove in dunajske skladbe.

Izven sporeda Novi „Deulig Journal“ št. 52.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri v Kino „Ljubljanski dvor“.

Predprodaja vstopnic od 10. — pol 1. in od pol 3. naprej.

dovoljenja za njihov vstop. Nato zasedejo bruci srednjo „tablico“.

Med tem je na oder pripravljen stol (ali sodček), pred njim pa držita sam šef rud. oddelka in najstarejši rud. inženjer vsak za konec „kože“. To je kos usnja, ki so si ga nekdanji rudarji opasovali in se pri sedanju med delom varovali prehlada.

Po slavnostnem govoru in pozdravnih govorih odkorakajo bruci od svoje tablice na oder. Prvi zapole poljubno pesem, stopi na stol, zakliče svoje ime, narodnost in geslo. Na povelje „skoči“, je že preko „kože“ kjer ga sprejme „kum“ (navadno starejši kolega, ali inženjer iz prakse), ki mu čestita, ga poljubi in mu praviče silčno „kožo“ okoli ledi. S tem činom je postal bruc šele pravi pripadnik rud. stanu.

Ko so vsi „skočili“, se vrnejo zopet k svojim tablicam in eden brucov se vsem navzočim zahvali za počaščenje večera. Po končanih govorih pevalo vse tablice več rudarskih pesmi, naker se „šahni dan“ nadaljuje po tradicionalnih predpisih.

Pred „skokom“ se bo vršil koncert, pri katerem bodo iz prijazne naklonjenosti sodelovali člani ljub. opere: ga. Lovsetova, g. Banovec in g. Holodkov. Po svečanem oficijelnem delu se bo vršil ples s sodelova nem godbe Sokola I.

Občinstvu je še gotovo v spominu prvi „skok“ 1924., ko je slikovita povorka po ljubljanskih ulicah vzbujala živahno zanimanje in simpatično razumevanje. — D. D.

Neurje in zameti ovirajo promet

V četrtek ponoči in včeraj je besnelo nad Beogradom in okolico veliko neurje. Radi nenavadno močnega in mrzlega vetra ter poredice je bil oviran ne samo potniški in vozovni promet, temveč so prišli tudi vlaki v Beograd z večjimi zamudami. V trenutku, ko je iz zemunske postaje krenil subotičski brzovlak proti Beogradu, so padli preko tračnic trije veliki brzovojni drogi z žicami! Da prepreči nesrečo, je strojevodja takoj ustavil vlak in obvestil o nesreči postajnega načelnika v Zemunu in brzovojnega progovnega mojstra. Vlak je moral čakati tri ure, dokler niso očistili proge, ki je bila vrh tega tudi močno zasnežena. Vsi ponočni vlaki so prispeli v Beograd z velikimi zamudami, ker niso smeli naprej, dokler niso odšli iz Beograda zakasneli vlaki: brz vlak v Budimpešto, lokalni uradniški in brz vlak zagrebški.

Na Hrvatskem je zapadlo sicer mnogo snega, vendar pa zaenkrat še ni večjih ovir v prometu. Pri čuvajnici št. 109 v Liki je dosegel sneg 1,2 m in so morali poklicati 70 delavcev, da so progo vsaj za silo očistili. Na nekaterih delih liške proge pa je radi silne burje sploh vsako delo onemogočeno. V Gorskem kotaru je situacija v splošnem še vedno povoljna.

Veliki snežni zameti pa so divjali v Bosni in Hercegovini, posebno med postajama Tren in Grabovica. V noči od četrta na petek je bil radi silnega snega ustavljen tamkaj vsak promet in so se morali potniški vagoni iz Sarajeva in Mostarja vrniti.

Senzacijski Popolnoma novi Senzacijski

MIROZOV

Krasna drama iz vojaškega življenja po znanem gledališkem komadu

»Der Zapienstreich«

V glavnih vlogah prvovrstni nemški igralci. Med njimi tudi Bernhard Götzke (nepozabljeni Volker iz Nibelungov) — Ljubezen mlade devojke v konfliktu z vojaškim pridipisi. — Mlad poročnik na razpoljo med dičelino in ljubeznijo — Izvstne in osiobito napete scene kot Agresivni napad narednika na njegovega poročnika ter scene pred vojaškim sodiščem so krasne in naravne. Vseeno Mirozov je edini s oje vrste v katerem je vojaško življenje p-dano v živih in naravnih barvah. Krasna vsebina, izvrstna igra, imenitna režija ter velkanski uspeh, ki ga je ta film imel v zagrebškem kinu Music-Hall so na boljše jamstvo njegove visoke kvalitete.

Predstave se vrše ob delavnikih: 4, pol 6, pol 8, 9. V nedeljah: 3, pol 5, 6, pol 8, 9. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah. — Prednaznanilo: Največji pomorski film vseh časov: „MORSKI VRAČ“

Elitni Kino Matica vodilni kino v Ljubljani.

„Beneške ljubavne noči“ (Romela)

z Lilian Gish iz „Bele sestre“ Kino Ideal.

Danes!

Danes!

Danes!

Ze 2 dni popolnoma razprodane predstave so najboljši dokaz, kako izboren je film

„Fantom pariške opere“

kateri je do sedaj ugajal še vsakomur kdor ga je videl. Nekaj prizorov je že tako grozljiv in pretesljiv, da morajo vsakogar pretresti, je pa celo dejanje — senzacija nad senzacijo. Erik Grozni nazvan v pariškem svetu „Fantom“ je naravnost grozen, Mary Philbin v vlogi na slavniješe pariške operne pevke je divna tako v svoji krasoti, kakor igri — idealen Norman Kerry pa spopolnjuje lepo storjo ljubavi. Pri večernih predstavah po močnem orkester. — Predstave p.p.p. ob 3. 5. 7. 9. uri. Blagajna odprta do, odne od 10. ure, popoldne od pol 2. naprej.

Kino Ideal

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sobota, 16.: »Henrik IV.« E. Nedelja, 17.: ob 15.: »Vdova Rošlinska«. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izv. Ob 20.: »Henrik IV.« Izv. Ponedeljek, 18.: »Profesor Storicin«. B.

Ljubljanska opera

Sobota, 16.: »Sree iz lecta«. »Poziv na ples«. »Capriccio espagnole«. D. Nedelja, 17.: ob 15.: »Aida«. Gostuje g. M. Zaludova in Zdenko Knittl. Znižane cen. Izv.

Mariborsko gledališče

Sobota, 16.: »Georges Dandine«. (Prevarani soprog). Kuponi. Nedelja, 17.: »Georges Dandine«. Kuponi.

Šentjakobski gledališki oder

Začetek ob 20. uri. Sobota, 16.: »Gledališka kriza«. Premijera. Nedelja, 17.: »Gledališka kriza«. Repriža.

Ljubljansko marionetno gledališče

Nedelja, 17.: »Čarobne gosli«. (Pocci). Pričetek ob 3. pop. in ob 6. zvečer.

Premijera »Evangeljnika« na mariborskem oderu se vrši predvidoma v torek dne 19. t. m. Naslovno viogo bo pel g. Burja, druge glavne vloge pa: g. Krizeva, Zameljčeva, Govorov, Okenski, Urvalek. Bra tuž in Križ. Zbor ima veliko humoristično sceno; razen tega nastopa tudi otroški zbor. Orkester je pomnožen in letos prvič sodeluje tudi harfa.

Šentjakobski gledališki oder vprižori danes v soboto, in jutri, v nedeljo satirčno veseloligo »Gledališka kriza«. Prijatelje do bre satire posebno opozarjamo na obe predstavi. Vstopnice se prodajajo v Zalaznikovi kavarni na Starem trgu.

Slovensko marionetno gledališče »Ate na« v Narodnem domu. (Mala dvorana). Slov. marionetno gledališče »Ate na« v Narodnem domu ponovi v nedeljo 17. t. m. pravilčno Poccijevo igr. »Čarobne gosli«. To delo je gotovo najboljša Poccijeva lutkovna igra ki je bogata pestrili in slikovitih prizorov ter pravilneke obeležja. Zdrno nedeljo je bila večerna predstava vsled ne-nadnih teh. neprilic odpuvedana. Te so sedaj tako odstranjene, da se bosta obe predstavi gotovo in nemoteno vršili. Pričetek prve predstave je ob 3. popoldne, druge pa

ob 6. zvečer. Predprodaja vstopnic pa je od 10. do 12. pop. v predsobi male dvorane Narodnega doma.

Poziv domačim umetnikom. Ministrstvo trgovine in industrije poziva oblikujoče umetnike, da do 26. januarja 1926 izdelajo: 1.) načrte, izvršene v barvah za preproge po narodnih motivih v velikosti 1:10 2.) načrte v naravni velikosti za čaše, steklenice, servise in druge predmete iz stekla; 3.) načrte v naravni velikosti za servise za čaj, edila, črno kavo, eventualno v barvah; 4.) načrte za moderne vezene in prirodni velikosti eventualno z ornameniti v barvah; 5.) načrte za nakite iz srebra in zlata z uporabljanjem narodnih motivov 6.) načrte za vezavo knjig v usnju in za druge predmete iz usnja. Najboljše načrte bo odkupilo ministrstvo in po načrtih bodo delavnice umetnostnih obrtov izdelale gotovo število predmetov za razstavo v Filadelfiji. Ministrstvo za trgovino in industrijo bo pozvalo združene oblikujoče umetnikov v Beogradu. Zagrebu in Ljubljani, da določijo po enega svojega zastopnika, ki bo v žiriji za oceno predloženih načrtov.

Koncert pianista Ivana Noča na Dunaju. Prošli teden v četrtek zvečer je koncertiral na Dunaju slovenski pianist g. Ivan Noč v Konzerthausu Izvajal je nastopni spored: Mozart: Fantazija v B-molu: Hum

mel: Rondo: Gluck-Brahms: Gavota; Beethoven: Sonata op. 111; Chopin: Preludij op. 28; Debussy: Plesna skladba v E-duru. Liszt: Paganinijeva študija, Campolla. Obisk koncerta je bil dober.

Kerr v Parizu. Berlinski gledališki kritik Alfred Kerr bo govoril dne 16. t. m. v Parizu o nemškem gledališču sedanosti. Dne 19. januarja bo imel drugo predavanje. Obravnaval bo gledališče kot posredovalca stikov med narodi.

Večezabavna Mollérova komedija »Georges Dandine« ali »Prevarani soprog« se vprižori na mariborskem oderu v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. Ta igra, ki je pri vsako kratni mariborski vprižoritvi izzvala obilo smeha, se bo igrala samo izven abonmaja, ma kar cenj. občinstvo posebno opozarjamo.

Koncert J. Tkalciča v Beogradu. V torek zvečer je koncertiral v Beogradu profesor Jure Tkalcič, znani virtuoz na čelo. Imel je na sporedu Dvořakov koncert, Boccerinijevo sonato, lastne variacije, skladbe Davida in drugih. Kritika podčrtava lepi ton njegovega izvajanja in odlično tehniko. Na klavirju je spremljal umetnika pianist prof. Ciril Lkar.

Italijanski slikar Baldini umrl. Pred kratkim je pobrala smrt italijanskega slikarja Baldinija ki je bil znan kot eden največjih sodobnih mojstrov v Italiji za freske

Pokojnik se je učil slikanja pri Fattoriju in je bil rodom iz Firence. Veljal je za izbornega restavratorka. Zadnje čase je delal v Pesciji, kjer je popravil freske v monumentalni cerkvi Frančiška Asiškega. Tam je umrl ne da bi dovršil svoje delo.

Rikard Strauss kot dirigent v Pragi. Dunajski skladatelj Rikard Strauss, ki se je pred kratkim preselil iz Monakovega na Dunaj v svojo vilo »Belvedere« in bo dirigiral v dunajski državni operi cikel lastnih del, se pripravlja tudi na gostovanje v Pragi, kjer bo dirigiral velik koncert v »Lucerni«. Ob tej priliki se bo v Pragi prvič javno izvajala njegova skladba »Parerga« s Simfoniji domestic, katero je, kakor znano, napisal Strauss za enoroškega pianista Paula Wittgensteina.

Dunajski Burgtheater pojde na inozemsko turnejo. Veliki uspehi dunajskega Burgtheatra v Linzu, Salzburgu ter Innsbrucku (kjer so bile predstave Shakespearevega »Hamleta« ter Bahrovega »Parkia«) so ojačali vodstvo Zveznih gledališč, da namestila poslati svoje ansamble na večjo inozemsko turnejo. Gostovanje je zaenkrat projektirano za nordiske dežele, kjer se uprižori Molnarjev »Labod« v angleškem jeziku. Če se ta načrt obistini, ni izključeno, da pojde na gostovanje pozneje tudi Državna opera. Njen ansambel bi uprižoril v prvi vrsti Mozartove opere.

Domače vesti

* Kraljevska dvorica na plesu zagrebske akademske omladine. Na Strossmayerjev dan, dne 4. februaria, priredil zagrebska akademska omladina pod pokroviteljstvom kralja in kraljice svoj elitni ples, na katerem bo sodeloval tudi orkester kraljeve garde. Po poročilih zagrebskih listov prida kralji in kraljici osebo na ples in ota neta potem več dni v Zagrebu.

* Kralj obdaril marljive dijake. Kralj Aleksander je povodom novega leta naklonil siromašnim roditeljem marljivih dijakov darilo v znesku 36.000 Din. Znesek je bil po upraviteljih kol v navzočnosti dijakov in učencev razdeljen med 120 roditeljev. Vsak je dobil po 300 dinarjev.

* Novi umetniški referenti. Za slušali, da bo umetniški oddelek v ministrstvu prosvete ukinjen ali spojen s kakim drugim od delkom, se pričakuje ustanovitev strokovnih umetniških referentov pri oblastnih velikih županstvih v Zagrebu in Ljubljani, ki bi bili podrejeni direktno ministru prosvete.

* Iz državne službe. Poštni uradnik Rok Orošelj v Kastvu je pomaknjen v 2. skupino II. kategorije, kanclist Branislav Lovrenčič pa je imenovan za arhivskega uradnika v 3. skupini III. kategorije pri velikem županu mariborske oblasti.

* Iz finančne kontrole. V Sarajevu so položili starešinski izpit sledeči Slovenci, zvaniki finančne kontrole: Ivan Zajko, Ivan Kuralt in Radoslav Vrečko.

* Izprememba v gerentstvu. Dosedanji gerent občine Bogojna, srez dolnjelendavski, Stefan Vogrin, je na lastno prošnjo radi slabega zdravja razrešen gerentskih dolžnosti. Na njegovo mesto je imenovan veliki župan mariborske oblasti Stefan Horvata, posestnik v Bogojni št. 96.

* Nove avtomatične centrale. Ministrstvo pošte in brzojava je sklenilo, da se tekem letošnjega leta zgradi tri nove avtomatične centrale in sicer v Subotici, Sarajevu in Skoplju. Centrale so naročene v Nemčiji na račun reparacij.

* Železniški material iz Nemčije. V Sušaku je prispela velika nemška tovarna ladja "Heraclea", ki je pripeljala veliko množico železniškega materiala na račun reparacij iz Nemčije. Med materialom je tudi mnogo blaga za telefonske in brzojavne potrebe ministrstva pošte in brzojava.

* Za društva in ustanove. Ministrstvo financ, generalna direkcija neposrednih davkov le odredilo, da morajo vsa društva in ustanove, ki so po točki 3 člena 5 zakona o takšah oproščene plačila takš, nabaviti štampiljko z besedilom: "Oproščeno samo od plačila takse iz tar. post. 1. z odlokom gospoda ministra financ z dne ... št. ...". In da morajo na vsako vlogo, priložiti to štampiljko in jo izpolniti z datumom in številko oprostitelne odloka. Vloge kakršne koli vrste, ki ne bodo po predpisih takširane ali opremljene z navedeno izpolnjeno štampiljko, se ne bodo upoštevale. Vse druge takse za katere ne velja oprostitiev, je treba seveda plačati.

* Krediti za ljubljansko univerzo. Rektor ljubljanske univerze, dr. Leonid Pitamic, je prispel v Beograd, da intervenira glede potrebnih kreditov za ljubljansko univerzo. Včeraj je konferiral s pomočnikom ministra prosvete, posetil pa namerava še več ministrov in tudi razne člane finančnega odbora. Dr. Pitamic ostane v Beogradu nekoliko dni.

* Surtina kosa. Včeraj zvečer je premislil v Domžalah, g. Franc Cerar, tovarnar v Domžalah. Pokojnik je bil izredno agilen in marljiv človek, ki si je z živavo vztrajnostjo ustvaril iz malenkostnih početkov sedaj krasno cvetoče slaničarsko podjetje. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob 4. popoldne na farno pokopališče v Domžalah. — V Gradcu je umrl na posledičnih težkih operacijah g. Adalbert Geiss, bivši trgovec v Zalcu. — V četrtke je umrla v celjski javni bolnici po dolgi bolezni 22 let stara gđ. Milica Gušina, bde rajnega sodnega odvetnika iz Beograda. Blag jim spomin, žaljočim naše sožalje!

* Kakor čujemo se v naše napredne obra te ulohataplja agitatorji klerikalcev in social-komunistov in skušajo preslepiti naše delavce z raznimi obljubami, samo, da bi jim izvalili glasovnice in jih oddali za svoje kandidate. Opozorjamo na to naše delodajalce, ker smo mnenja, da jim ne more biti vseno, ako se kratki svobodna odločitev njihovim delavcem.

* Sneg v Sloveniji. Po vesteh z dežele je v Sloveniji v zadnjih dneh padlo mnogo snega zlasti na Gorenjskem, na Pohorju in v kočevskem okraju. V železniškem prometu na Gorenjskem je moral stopiti v akcijo snežni plug, da so očistili progo Jesenice-Bohinj, oziroma Jesenice-Kranjska gora. Drvarji in kmetje pa so zadovoljni, ker jim bo sneg omogočil, da spravijo v dolino po sekani les. V Ljubljani in okolici je le par decimetrov snega, ki ne ovira prometa.

* Kolko se izpije v Ptuj na leto vina in piva? Prijazno mestoce Ptuj v zelenem Podravju ni zadnje med onimi, kjer se izpije na leto največ vina in piva. V letu 1924 se je namreč iztočilo in porušilo 3096 hektolitrov vina in izpililo 6131 buteljk ali 0,7 l. leta 1925 pa 2263 hl in samo 3110 buteljk. Opaziti je v preteklem letu znatno nazadovanje v množinah konzumiranega vina. Vzrok temu razveljavljemu pojavu je iskati predvsem v čim dalje večjem pomanjkanju denarja in sloh, ki so najbolj življenjskih prilikah v obče in ne malo tudi v naraščajoči varčnosti našega ljudstva.

Tudi konsum piva je v lanskem letu nazadovol za celih 200 hl. Leta 1924 se ga je namreč iztočilo 2432 hl v lanskem letu pa samo 2238 hl. Največ pa se ga je v povojni dobi iztočilo v letu 1921 in sicer 2805 hl, a najmanj leta 1920, ko so Ptujčani izpili samo 1805 hl piva.

* Planinski dom na Mirni-gori. Meseca decembra so bile razpisane raznim društvom, župnim uradom, šolskim vodstvom, tvečkam itd. nabiralne pole s prošnjo, naj zberejo do 15. t. m. denarne prispevke v korist zgradbe planinske koče na Mirni-gori. Razpisane so bile obenem tudi posebne nagrade. Da se razvidi, kako se je obnesla akcija, prosimo vse nabiralce, naj pošljejo nabrane vsote po nakaznici do 20. t. m. — Odbor belokranjske podružnice SPD.

* Premog v Št. Ilju v Slovenskih gorah. V Polički vasi pri Št. Ilju so našli rudarji iz Hrvatske črni premog in ga bodo baje čez mesec dni imeli več vagonov na razpolago.

* Tanzkränzen in Št. Lovrencu. Še v Mariboru so Nemci toliko spodobni, da na pravico za vsako svojo prirediteljsko vso do jezične lepake in vabila. Iz znanega nemškega gnezda Št. Lovrenca na Pohorju, kjer so tudi pri zadnjih občinskih volitvah še zmagali nemčurji, pa so nam poslali na ogled samo nemško "Einladung" k veselici, katero priredijo Sankt-Lorenzenburschen pri gostilničarju in lesnem trgovcu Novaku Ali ne bi mogla tu končno oblast napraviti reda?

* Velik požar v Skoplju. V sredo zvečer se je pojavil v Krala Petra ulici v Skoplju v bližini kavarne Smirne požar, ki se je bliskoma razširil. Do 50 m visoki ognjeni zbijali so švigali iz trgovine Ognjenović in povzročili silno zmešnjava. Ogenj se je razširil s tako naglico, da se ni nikdo upal približati pogorišču, dokler niso prispeli gasilci. Bila je velika nevarnost, da postanejo žrtev požara vse hiše od Vojvode Putnika ulice do Vardarskega predmestja, kar pa so po večernem naporu gasilci preprečili. Ognjenovičovo poslopje je pogorelo do tal.

* Železniška nesreča v Prekmurju. Iz Ho doša v Prekmurju nam pišejo: Prvotne vesti časopisov o železniški nesreči, ki se je zgodila dne 8. t. m., so bile močno pretirane in ni zavzela nezdoda niti približno onih dimenzij, kakor se je poročalo. Mešan vlak št. 7632, v katerem je bilo pet potnikov in štirje železničarji vlakopremnega osebja, je iztiril pri km 56,3 med postajama Gor. Lendava-Mačkovec in Petrovci-Križevci. Vlak je vozil z najmanjšo hitrostjo in sicer 19 km na uro, ker je bil ravno doletel del proge zaznamovan kot slab. Da je vlak kljub temu skočil s tira, je predvsem vzrok žalostno dejstvo, da ni zadostnih kreditov za popravilo prog. Nezgoda ni zahajevala nobene človeške žrtve in tudi nihče ni bil ranjen. Nasprotno! Potniki niti vedel niso, da je skočil vlak s tira. Ko je službovali spredovnik povedal v vlakcu se nahajajočim petim potnikom, kaj se je zgodilo in jih prosil, da naj izstopijo. So se silno začudili, da niso ničesar čutili. Tudi materialna škoda je neznatna in je bil že čez dve uri promet zopet vzpostavljen.

* Na službenem obhodu zmrznili. Na Sušaku sta v noči od 13. na 14. januarja dva uslužbenca finančne kontrole zmrznila na službenem obhodu. Zagazila sta v velik snežni zamet in nista mogla dalje. S strel sta dajala signale za pomoč. Prišla je sicer na pomoč patrulja, a bilo je prepozno. Dva moža sta bila zmrznjena, tretji je bil prejel na reško bolnico, kjer so mu morali odrezati obe zmrznjeni nogi.

* Slovence ponesrečili v Zagrebu. Na polednem hodniku je predvčeršnjim v Zagrebu spodrsnilo Josipu Duhu iz Rake pri Krškem. Padel je tako nesrečno pred Gradsko štedilnico, da je oblezel nezavestno. Prepeljali so ga v Zakladno bolnico.

* V blaznosti ustreli ženo in sebe. V selu Podlugu v Hercegovini se je dogodila te dni krvava tragedija. Na 40 letnem seljaku Luku Popoviću so se že dal časa pojavljali znaki blaznosti. Te dni pa je Luka imel hud živčni napad; zgrabil je puško ter streljal na ženo in otroka. Smrtno zadeta se je žena zgrudila na tla in kmalu nato umrla, otrok pa je ostal nepoškodovan. Popović je potem nanovo nabasal puško in ustreli še samega sebe.

* Samomor osemdesetletnika. Na železniški progi Vrbovsko-Sušak se je 80 letni stari seljak Martin Matetič vlegel na železniški tir tako, da mu je osební vlak Sušak-Zagreb gladko odrezal glavo. Preprij v rodbini je nesrečnega starca poglaval v smrt.

* V planini zmrznili. Kakor nam javljajo iz Solčave, je zmrznil v planini, takozvani Gmajni, sedemdesetletni Rudolf Poličnik, ko je šel nastavit kurnam past. Padel je po neki ledeni drči ter se precej poškodoval. Vsi ledgube krvi in oslabelosti ni mogel dalje ter je zmrznil v mrzli noči. Našli so ga v ponedeljek popoldne. Fant se je podal na nevarno mesto brez drez, zaupajoč svoji spretnosti v hoji po gorah. Nesreča je tamkajšnje prebivalstvo močno pretresla.

* Obupen skok z drugega nadstropja. V Zagrebu je v Gunduličevi ulici št. 59 služila 15 letna Slovenka Marija Brzlez iz Stajarske. Njen gospodar je pokročal neke stvari ter je dekilil grozil s polico in zaporom, ako ne prizna tatvine. Dekle je v obupnem strahu skočilo z balkona v drugem nadstropju in se težko poškodovale. Prepeljali so jo v Zakladno bolnico.

* Tragična svatba. V Višnjevu pri Mostarju se je vršila te dni svatba mladega posestnika Pera Slavića. Svoje prijatelje je poslal v bližnje selo po nevesto. Ko so se vračali z nevesto, je drug, ki je užil

Emila Zolá
svetovno znani francoski roman
„NANTAS“
je filmiran s svetovnimi igralci Comedie Francaise.

KRALJ

nočnega Pariza je naslov najnovejšega filma, v katerem igra glavno vlogo najboljši akrobata sveta

LUCIANO ALBERTINI

Elitni Kino Matica.

že preveč rujnega vinca. začel streljati oko li sebe. Krogla je zadela nevesto v trebuh, ter jo težko ranila. Namesto svatbe je sledila velika žalost. Ranjeno nevesto so prepejali v bolnico.

* Nevarna ptička. V sredo se je zgledila v hotelu Franceta Juvančiča v Zidanem mostu čedno oblečena gospodična in prosila za sobo. Prijavila se je za Marijo Bradula, stara 25 let doma iz Raven pri Bošanju. Zjutraj je našla sobarica gnezdo prazno, opazila pa je tudi, da sta izginila s prevečeno ptičko tudi posteljni očeja in ključ. Navihanka je, predno je odšla spat tudi večerjala, vendar računa ni poravnala. Ukradeno odejo je tatica prodala v neki hiši v Zidanem mostu za 40 Din nato pa neznano-kam izginila. Bradula je že znana, večkrat predkaznovana tatlica in vlačugarica, katero varnostne oblasti še dalje časa zasledujejo radi sličnih prestopkov.

* Aretovan vlačugar. V Vranskem je aretovala žandarmerijska patrulja 46 letnega Karla Pintarja iz Sela nad Skofjo Loko. Pri njem so našli 3 svedre, 1 ročno žago, več drugega orodja in rujav lumper. Vse predmete je Pintar neke ukradel. Prepeljal si so ga v celjske zapore.

* Priporočilne knjige po znižanih cenah. Povošom sedemdesetletnice pesnika Antona Aškercu so pripravili naslednje knjige po znižanih cenah: Balade in romane, brok. prej 20, sedaj 10 Din, vsa prej 30, sedaj 20 Din; Četiri shornih pesli, brok. prej 15, sedaj 10 Din, vsa prej 25, sedaj 18 Din; Prvi mladi trubar, epika povest, vez. prej 30, sedaj 15 Din; Zahvaljevanje cenik: Dobe se pri založni knjigarni I. Kleinmayer in Hamburg, družbi s o. a., Ljubljana, Milhojčeva, cena 10 Din.

* Novi tečaj za strojevalce, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo se združijo na razbom obnem zavodu Ant. Rud. Lenz v Mariboru dne 3. februaria t. l. Poljanila in sporski v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat in Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

PLANINSKI PLES

1. februaria 1926

v Narodnem domu

IZ LJUBLJANE

u. Inspektor artiljerije, gospod general Drag. Stojanović in soproga dne 20. t. m. ne sprejemata.

u. Ljubljana v snegu. Včeraj je prišel zopet živahno naletavati sneg v velikih gostih kosih. Tekom dneva je zapadel še več centimetrov visoko in pobelil strehe ter tla. Na hodnikih pred hišami se je pričelo zopet temeljito čiščenje. Sneg je dal dela mestnim delavcem, ki imajo nalog, da ga spravljajo kolikor mogoče hitro na kupe in ga nato spelejo s poti v Ljubljanski strugo. V splošnem se ta snih sneg ne zdi ravno neprijeten in vpliva na vse naravnost poživljajoče. Ulica dela skoro živahnejši vtis kakor v dnevih, ko je brila okoli vozalov mrzla kraška burja, ki je preplahala človeka temeljito tudi skozi obleko.

u. Lokal za pošto v Spodnji Šiški. Pošta na upravnega mora zaradi sodne odločbe izprazniti poštni lokal v Spodnji Šiški in pošto zapreti, ker ni imela drugega primerne lokalna na razpolago. Poštna uprava pa želi to pošto čimprej zopet otvoriti in kče primeren lokal, ki naj bi bil na glavni cesti in kolikor mogoče sredi Spodnje Šiške. Lokal mora biti suh, svetel, zadostno zavarovan proti vplomu in mora imeti okoli 50 do 60 kvadratnih metrov prostornine. Uprava prosi hišne posestnike, da naj predložijo čimprej, najkasneje pa do 31. t. m. svoje ponudbe na direkijo pošte in telegrafa v Ljubljani.

u. Sklopično predavanje turističnega kluba „Skala“. Opozorjamo vse prijatelje naših planin ter vse zimske sportnike, da pridridi turist. klub „Skala“ v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 11. dopoldne v kino Matica velenimivo predavanje o zimski turistiki, pri katerem se bodo predvajale sklopične slike po najnovejših posnetkih naših najboljših amaterjev. Predorodaja vstopnic vsak dan od 10. do 11. dop. in 3. do 9. zvečer pri blagajni kino Matica.

u. „Skok preko kože“ s koncertom in plesom, ki ga priredi akad. klub montanistov v Ljubljani pod pokroviteljstvom gosp. ministra za šume in rudnike dr. Nikića, se bo vršil v nedeljo, dne 17. januarja v velikih dvorani „Uniona“. Vstop le z vabilom. Event. reklamacije naj se blagovolijo nasloviti na „Skokov odbor“, univerza, kjer bo tudi mogoče dvigniti pri portirju reklamirana vabila.

u. Predavanje o pariški dekorativni razstavi, napovedano za nedeljo, dne 17. t. m. v Elitnem kino Matica ob 11. dopoldne se radi tehničnih razlogov ne more vršiti ter je preloženo za eden dni.

u. Mestno dražilišče pod Tivolijem je s današnjim dnem zopet odprto.

u. Sentjakobčane, zlasti svoje žane, va bi Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj, da se zanesljivo udeležijo p. greba z. Frana Hribarja, ki je bil društveni član nad 15 let.

u. Pozor Ljubljancim! V društvu „Soc.“ se vrši 23. in 30. t. m. v salonu pri „Levu“ ob običajni uri veleniteresantno predavanje in sicer o zgodovini Ljubljane, katero nam bo podal strokovnjak g. Alojz Potočnik, učitelj — voditelj na Grabnu. Danes zvečer odpade običajno predavanje. Odbori!

u. Po ljubljanskih kavarnah restavracijah in gostilnah beza g. Vospemnik, sin kavarnarja na Starem trgu z vsemi mogočimi sredstvi naše napredne natakarije, natakarije in druge uslužbenice ljubljanskih gostilniških in kavarniških obratov ter pobira od njih kuverte s nezpolnjenimi glasovnicami. Dvomimo, da bi naši natakariji bili pravilno poučeni in da bi se zavedali komu zaupajo svojo voljno pravico.

VI. SLOVANSKI VEČER

23. januarja v „Unionu“.

Najelitnejša prireditel letošnje sezone.

u. Polcijske prijave. Od četrtka na petek so bili prijavitelji policijski sledeči slučaj: 1. tatvina, 2. prestopka kačenja m. čenega mhu, 1. poškodba, 3. prestopki cestnega policijskega reda, 2. prestopka obrtnega reda in, hoja po železnici. Aretacija je bila izvršena 1. in sicer radi vlačugarstva.

u. Moderni „kolesarji“. G. Josip Sušteršič, mehanik v Zg. Šiški, nam sporoča glede na naš članek z navedeno značko, da še nikdar ni od nikogar prejel nobenega kolesa sumljivega izvora niti v predelavo niti v nakup, še manj pa, da bi bil morda v kaki zvezi s tatovi koles. Njegovo podjetje se bavi samo s solidnimi posli.

u. Opekeli se je. V četrtke dopoldne se je zgledil v gostilni „Pri mostičku“ v Rožni dolini znani razgajalec Ivan Peternel ter naročil zase in za svojega druga, ki je bil z njim v družbi, pol litra vina. Videč da gostilničarka ni zaklenila predala, v katerem je imela spravljene denar, je šla Peternelu takoj v glavo dobra misel, da se denarja na kak način polasti. Naročil je za toraj krmakarji silon, po katerega je moral la v klet. Njeno od-nost je potem izrazil in pobral denar iz predala, ki ga je potem zakopal v naglici pred hišo v sneg. Gostilničarki se je zdelo Peternelovo obnašanje takoj sumljivo; zato je šla pogledat po svoji vrtnici v predal. Vsa prestrašena je poklicala svoja sinova, ki sta Peternela pr. lela, akoravno je tajil krivdo. K sreči pa je eden sinov kmalu opazil pred hišo na snegu še sveže vtise roke, prekopaval sneg in denar našel. Peternelu poslednji pomagal seveda nobeno tajenje, ker je izpovedal resnico tudi njegov tovariš. V gostilno je prišel kmalu nato še poklicani stražnik, kozar se je Peternel tako ustrašil, da je končno i sam priznal dejanje. Nevarni uzmovč je bil seveda takoj aretiran in sprav ljen v zapor.

u. Tovarni Jadranski. V soboto, dne 16. januarja se bo vršil ob 20. uri v društveni štali št. 17. do betni večer. Predava staršina g. dr. Hinko Lakotnik o temi: „Pravni položaj v sovjetski Rusiji“. Ker je udeležba obvezna, prikaže odbor polnoštevilno adelethe Othor.

u. Podmladiški R. K. in Kotliči trzevna mladost na 11. dek. meš. kol. v Ljubljani, VII., prav vjeto vabimo prijatelje kolesarstva na prireditelji ki bo v nedeljo, dne 17. januarja ob 17. uri v šolski telovadnici na Gaslički cesti. — Sporedi: govor, deklaracije in trojevanje „Patek Potep“. Med o. mori svajajo na klavir in goli tovariki. — Prijelajo za bežne med bežniki, sato priložja za kar najboljši post.

u. Domski komite sovrog ljubljanskih sinov Udrženja jugoslovenskih interierja i arhitekta priredi danes, dne 16. januarja v balkonski dvorani „Kazina“ v Ljubljani, Koncertni trg št. 1 (1. nadstropje) I. družabni večer, h kateremu vabi vse žane Udrženja jugoslovenskih interierja i arhitekta, njihove družine in po njih vplejene goste. Večer se otvori s 4. strokovnim predavanjem. Predava inž. Rado Kregar o „Moderni dekorativni umetnosti na pariški razstavi“. Predavanje boho polnvalnevo sklopične slike. V i udeleženci boho gostje damskega komitea. Pričetek ob 20. uri. Vstopnine ni Obleka promoznana.

u. Pripravilni odbor za ustanovitev podružnice Zveze vojakov in evrovne vojne v Mostah sklicuje na nedeljo 17. t. m. ob 10. dopoldne v gostilni pri Janca, Novi Volmat, sestank za Selo. Volmat in Zeleno jano. Ker je radi bližnjega ustanovnega obš. shora sestank zelo važen, se val bivši vojski la avetovne vojne vjeto vabijo.

u. Sankališče Oplevnevalnega društva na Strelišču pod Bolnikom je zopet otvorjeno vsak dan ob 8. do 19. ure Sankališče je popolnoma novo preurejeno in seza s vrha Bolnika do mimo Strelišča. Obištnivo se prael, da ne postaja na sankališču za gledalce je določen poseben prostor in se naj občinstvo pokori savodilom rediteljev.

u. Plesne vaje tehniko-akademikov (A. D. J. T.). Markarja se bo vršila dne 19. januarja ob 8. sveder v Karoli. Othor.

u. Koncert na Vili. Pesko društvo „Ljubljanski Zvon“ priredi v nedeljo, 17. t. m. točno ob pol 8. tveer v Bolokem domu koncert pod vodstvom povernorja g. Zorka Prelovca. Ker je „Ljubljanski Zvon“ eno naših najboljših pevskih društev, ki je nastopilo še šlom naše otje in širše domovine, valimo vse ljubitelje pesja z Vili in Ljubljane, da se koncerta polnoštevilno udeleže. Po koncertu komera, bje nam zapolejo povi in kvartet več novim. Toerj v nedeljo vli v Sokoliki dom na Vili Zvaval

u. Najboljše baje, otroške in dmeke obleke, priporoča Kritički-Dehar, Stari trg št. 9.

u. Sankališče Oplevnevalnega društva na Strelišču pod Bolnikom je zopet otvorjeno vsak dan ob 8. do 19. ure Sankališče je popolnoma novo preurejeno in seza s vrha Bolnika do mimo Strelišča. Obištnivo se prael, da ne postaja na sankališču za gledalce je določen poseben prostor in se naj občinstvo pokori savodilom rediteljev.

u. Plesne vaje tehniko-akademikov (A. D. J. T.). Markarja se bo vršila dne 19. januarja ob 8. sveder v Karoli. Othor.

u. Koncert na Vili. Pesko društvo „Ljubljanski Zvon“ priredi v nedeljo, 17. t. m. točno ob pol 8. tveer v Bolokem domu koncert pod vodstvom povernorja g. Zorka Prelovca. Ker je „Ljubljanski Zvon“ eno naših najboljših pevskih društev, ki je nastopilo še šlom naše otje in širše domovine, valimo vse ljubitelje pesja z Vili in Ljubljane, da se koncerta polnoštevilno udeleže. Po koncertu komera, bje nam zapolejo povi in kvartet več novim. Toerj v nedeljo vli v Sokoliki dom na Vili Zvaval

u. Najboljše baje, otroške in dmeke obleke, priporoča Kritički-Dehar, Stari trg št. 9.

u. Sankališče Oplevnevalnega društva na Strelišču pod Bolnikom je zopet otvorjeno vsak dan ob 8. do 19. ure Sankališče je popolnoma novo preurejeno in seza s vrha Bolnika do mimo Strelišča. Obištnivo se prael, da ne postaja na sankališču za gledalce je določen poseben prostor in se naj občinstvo pokori savodilom rediteljev.

u. Plesne vaje tehniko-akademikov (A. D. J. T.). Markarja se bo vršila dne 19. januarja ob 8. sveder v Karoli. Othor.

u. Koncert na Vili. Pesko društvo „Ljubljanski Zvon“ priredi v nedeljo, 17. t. m. točno ob pol 8. tveer v Bolokem domu koncert pod vodstvom povernorja g. Zorka Prelovca. Ker je „Ljubljanski Zvon“ eno naših najboljših pevskih društev, ki je nastopilo še šlom naše otje in širše domovine, valimo vse ljubitelje pesja z Vili in Ljubljane, da se koncerta polnoštevilno udeleže. Po koncertu komera, bje nam zapolejo povi in kvartet več novim. Toerj v nedeljo vli v Sokoliki dom na Vili Zvaval

ZE DANES

u. predvaja senzacionalni film iz vojaškega življenja „MIROZOV“.

NE ZAMUDITE!

Blagajna je odprta vsak dan od 10. — pol 1. in od 3. naprej.

„Elitni Kino Matica“

Iz Maribora

u. Kečjarjev večer. Narodna društva, pri katerih je deloval naš narodni bjevnik Ivan Kečjar pred vojno in pozneje kot odbornik, prosti Slovanska čitalnica, da se brez posebnega vabila sama pripravijo z sodelovanjem na „Kečjarjevem večeru“ dne 27. januarja, ko mu bo čitalnica izročila častno diplomu.

u. Zima na selmu. Včeraj so pripeljali kmetje na običajen petkov svinjski sejem radi mraza in snega, ki je zapadel predvečernjem, samo 11 svinj, tako da se sejem sploh ni vršil.

u. Drzen nemškutarski izzivač pred sodiščem. Kazenski senat mariborskega okraja nega sodišča je obsojil te dni u. luhbenca državne železnice Julija Reschmanna, ki je davilca na glavni kolodvor in zahteval pri blagajni v nemščini rezijsko karto „Ročle-Fram. Na vprašanje uradnika, ali ne zna slovenski, mu je Reschmann zabrusil, da ni znal in ne ho zna! Ko je uradnik na to opomnil, da bi kot uslužbenec državne železnice vendar moral znal uradni jezik, je Reschmann začel kričati in žaliti uradnika, češ: „Sie werden schon drauf zahlen! Er kann noch eine fassen von mir!“ in podobno. Tu di pri razpravi je Reschmann napred izzival s svojo nemščino in vtrajal pri trditvi, da ne razume našega državnega jezika. Direkclja drž. železnice nam bo gotovo pritrdekla, da takšni ljudje kot Reschmann, ki ni edini v kurilnici in žel. drž. delavci, vsaj v Maribor ne spadajo. Kaj bi se zgodilo v podobnem slučaju našemu človeku v Avstriji, na Koroskem ali v Gradcu?

u. Ne v Dalmatinski klet, ampak v neki dalmatinski gostilni je zaslužila mariborskega poltelja tihotapce ponarejenih torbočkov. Tako nam poroča g. Povodnik, ki ima edini v Mariboru Dalmatinsko klet. Vsakemu svoje in tudi Dalmatinska klet naj uživa na preji svoj neskaljeni sloves!

u. Roparji na mariborskih ulicah? Polcijskemu komisarjatu je javil neki B., da sta ga včeraj zjutraj, ko se je vračal iz bara, na Ruški cesti ustavila dva možka, mu posvetila z električno svetilko v obraz in nastavila na čelo samokres. Eden mu je pri tem prethpal tepe in mu odvzel 2000 dinarjev, nakar sta ga lepo odpravila s pozdravom „Ajdi!“ ter ušla proti Studencem. Policija je sicer uvedla takoj preiskavo, ven dar še ni mogla ničesar izslediti.

u. Mariborski smučarji prirede radi novo zapadlega snega danes, v soboto in nedeljo skupen zlet na Pohorje. Iz Maribora odhajajo danes ob 15. do Hč ali pa v nedeljo ob 5.45 z vlakom do Ruš. Skupen stanek je pri Ruški koči, odkoder odidejo vsi sportniki čez Smartno v Slovensko Bistrico in od tam nazaj v Maribor.

u. Nesreča na koroskem kolodvoru. Včeraj je na koroskem kolodvoru sklepai 35-letni železničar Ernest Zuzič vagono, pri čemer je dobil med obdelavo levo roko, ki mu jo je čisto zmečkalo. Pripeljali so ga v mariborsko bolnico.

u. Smrt pod vinskim sočom. Včeraj je pri vinskem trgovcu Glušeku v Razlagovi ulici padel med nakladanjem vina poln sod na 25-letnega Franca Korošca, ki je bil zaposlen pri Glušeku v kleti. Korošec je oblezel s stisnjenim prsnim košem in zmečkano glavo ter je že žez pol ure umrl.

Naši onstran granic

Sport

Gospodarstvo

Disciplina in intransigence. Fašistovski vodstvo v Gorici je imelo dolgo sejo s obsežnimi sklepi. Revidirati hočejo izkaznice stranke, ker je v nji menda več ne vrednih. Za sodelovanje pri problemih gorškega mesta poziva fašistovski vodstvo vse poklicane faktorje. Vodstvo zahteva znova od vseh fašistov disciplino in jih pripravljajo na intransigence, da postane velika območja provinca živa in prava fašistovska realnost v vseh panogah svojega mogočnega življenja. Ponosno se glasi po roditeljski gorščakovi v njihovih listih, to je za Gorico obstoji neka druga realnost, to je polna odvisnost gorškega mesta od slovenske okolice in pred to se je razbil in se bo še marsikaj italijanski hudobni naklep...

Zadnji čas je, da vojaška oblast skrbi, da se izvrši povsod zbiranje in uničenje številnih neizstreljenih projektilov, tudi velikega kalibra, ki so raztreseni po hribih in dolinah, koder je divjala vojna, da se vendar še končno prepreči nesreče, ki se ponavljajo dan na dan. Tako čitamo v tržaškem "Piccolu". Vendar enkrat tudi s fašističnimi strankami, da naj oblast stori čim bolj dolžnost do prebivalstva in mu da varnost pred granatami, bombami, minami in šrapneli, ki so zahtevali že toliko žrtv. Po vseh slovenskih vaseh je polno pobahljencev vsled nesreč, ki doletijo ljudi čisto krat povsem nenadno sredi vsakdanjega življenja. Pri Jamlihu na Krasu je te dni ranila eksplozija granate pastirja 18letnega Martina Klanjščka, ki se nahaja sedaj v bolnici v Trzinu.

Tatovi živine se pojavljajo tudi po drugih delih Julijske Krajine in ne več samo v Istri. Te dni se je vračal mladi pastirnik Anton Semčič domov v Podrago pri Vipavi. Bila je noč. V bližini svojega doma je zapazil dva človeka, ki sta haš sprava iz njegovega hleva levega vola. Semčič se ni ustrašil tatov, marveč je nastopil energično in zahteval, naj pustita vola in odide. Eden izmed tatov se je nato zagnal na Semčiča in vnel se je med njima ljut boj. Tat je pognal bajonet in sunil Semčiča v prsi, toda k sreči je zadel na trdo električno svetilko in tako Semčič ni bil ranjen. Ta je pognal nož iz žepa in nekoliko poredil tatovo roko, ki je potem s svojim tovarišem izginel proti Krasu. Vol je ostal doma. Prihiti so ljudje, ki so hoteli zasedati tatova. Sedaj ju iščejo orožniki.

Ljudsko gledališče v Gorici. V soboto in nedeljo se vprizori v Trgovskem domu drama "Čena vrata".

Boj proti malariji. Ameriška ustanova Rockefellerja je poslala prof. Hacketta v spodnjo Istro, da preišče okolico Rovinja in druge kraje glede razširjenja malaricne bolezni. Poročilo predloži uradu za javno

zdravstvo v Rimu. V južnem delu Istre je mnogo malarije in veliko žrtv vsako leto. Prav bi bilo, da bi se pomagalo trpečemu prebivalstvu.

Finančna straža za "Legio". Poveljnik finančne straže v Postojni je izročil "Legio" za tamošnji azil 604 lire, nabrane med častniki, podčastniki in stražniki. To so ukazni prispevki za raznarodovanje Slovencev! Ne sme pa se misliti, da je odštet vsak tak dar za navdušenjem, marveč spremlja marsi kako tako liro pristna italijanska kletvica.

V Idriji priredi v soboto izobraževalno društvo glasbeno-dramatični večer s tremi pevskimi točkami in žaloigro "Užitek karja".

Telovadno društvo v Idriji je imelo 9. t. m. občni zbor, na katerem so se z dovoljstvom ugotovili lepi uspehi vztrajnega dela. Telovadba je bila redna in sistematična ter se je gojila s pravim zanimanjem. Vsa hvala vadijskemu zboru in marljivemu načelniku br. Krčniku.

Somemor. V Idriji se je obesil upokojeni šolnik rudar Fran Lapajne. Revetu se je zmešalo.

Tudi idrijski rudarji v fašistovskem sindikatu. Po dolgem omahovanju so pristopili tudi rudarji v Idriji k fašistovski delavski organizaciji. Ob navzočnosti generalnega tajnika fašistovskih sindikatov A. Castellarija se je vršilo zborovanje, katerega se je udeležilo nad 700 rudarjev. Po raznih govorih, izjavah in zagotovilih so se rudarji odločili za pristop. Italijanski listi beležijo ta fašistovski uspeh v Idriji z velikim zadovoljenjem. Na fašistovskem sedenju se je po sestanku vršila seja, v kateri se je obširno razpravljalo o gmohtnem položaju rudarjev in sestavilo se je program, ki se ima izvršiti.

Smrtina kosa. V Trstu sta umrla gospod Marij Pegan, pek, in gospa Viktorija Skapin. Naj počivata v miru!

Dvoboj med goriskimi novinarji. Novinarja Grešiča je napadel na ulici pravnik Pino Bon. Pomagal mu je še brat. Huduga ni bilo. Grešič je bil samo malo opraskan. Grešič je zato pozval Bona na dvoboj ali zadeva se je menda že poravnala mirnim potom.

Nesreča. Josip Črnič iz Brestovca na Krasu je sekal pri Trzinu veliko murvo. Drevo je padlo na Črnič in ga vrglo na tla. Črnič, ki je star že čez sedemdeset let, je obležal težko ranjen in kmalu potem umrl v tržaški bolnici.

Fašistovski odvorniki v Gorici. Fašistovski direktorji je odobril ustanovitev fašistovskega sindikata med italijanskimi odvorniki v Gorici in dr. Sturan je dobil nalogo, da izvede organizacijo, katere bi hoteli ubiti slovenske odvornike.

Lahkoatletika Finske v L. 1925.

Finska držala je svojo premoč v atletiki, ki jo je tako krasno dokumentirala pri letni olimpijadi l. 1924. obdržala tudi v letu 1925. Kohlemainen in Myrha, Nurni in Riola so ponesli slavo male države po vsem svetu.

Glavna moč finske lahke atletike leži v teku na velike razdalje, v raznih metih in v skoku. V zvezi temu pa šteje Finska 22 tekačev, ki pretečejo 100 m v 11,3 sek. in še manj.

Enaka situacija je v teku na 200 m, kjer prednjači Aström z 22,1 sek.; tudi v teku na 400 m je prvi Aström z 49 sek., drugi Vilen z 49,5 sek. V teku na 1500 m pa Koinunalo z 4,029.

Posebno premoč kažejo finski atleti pri teku na 3000 m. Prvo mesto ima nepremagljivi Nurni z 8:35. Razen tega pa je še 37 atletov, ki pretečejo to razdaljo v času pod 9:10. Pri 5000 m je zopet prvak Nurni s časom 14:50,2, ravno tako v teku na 10 km s 30:40,2.

V skoku na daljavo in v troskoku so Fini dalec naprej. Ne morebiti radi Tunlosovega skoka 7,18 m, ampak radi 22 skakačev, ki so skočili vsi čez 6,50 m! V troskoku prednjači Tunlos s 15,06 m, 7 drugih atletov pa je preskočilo 14 m in več.

V skoku v višino je doseglo 10 atletov 1,80 m; najboljši Vahlstedt, pa je preskočil celo 1,90 m.

Slabi so Fini v akoku ob palici: samo štirje so, ki preskočijo 3,50 m, najboljši Vuorela doseže 3,60 m. V metanju krogla je dosegel Pörhölä 14,87 m, štirje drugi so dosegli 14 m.

Naravnost presenetljivi pa so uspehi Fincev v metanju diska. Prvi je Niittymä s 46,11 m; 14 atletov je vrglo disk čez 40 m, nadaljnih 10 pa med 38 in 40 m!

V metanju kopja je postavil Myrha s 68,55 m svetovni rekord! Trije drugi so vrgli kopje čez 60 m.

Službene objave LNP.

(Seja u. o. z dne 8. januarja 1926.)

Na dopis SK. Trbovlje z dne 30. XII. l. l. se bo odgovorilo pisanim potom. Z ozirom na neupoštevanje poziva LNP. v službi, glasilu "Jutro" z dne 5. I. l. l. ter na ovadbo sodnika se predajo kazenskem sodbu sledeči igrači: Jamnik, Rape, Strickberger, Pokorn (vsi SK. Jadran), Miklavčič, dr. Tavčar (SK. Ilirija), Marinko, Habicht, Pleš I. in II. (vsi ZSK. Hermes), Volkar (SK. Sloven) in Zalokar (ASK. Primorje).

Daje se ukor obema moštvo A in B t. m. t. j. sledečim igralcem: Miklavčič, Beltram, Pečnik, Hermanu, Gabe, Lado in Ivanu Zupančiču, Doberletu, Omanu, Martinaku, Kreču, Jančigaju, Birsu, Slamiču, Zemljaku, Kernu, Camerniku, Ermanu A., Uršiču, Zalokaru in Jamniku, in to vsled tega, ker so opustili po končani tekmi obojestranski pozdrav. Ob tej priliki se ponovno in v zadnje opozarjajo vsi klubi LNP, odnosno kapetani moštva, da morajo moštva pred in po tekmi pozdraviti s trikratnim "Zdravo". Za event. propust pozdrava odgovarja kapetan moštva, odnosno klub, če se dokaže, da ni ta dovolj poučil o tem svojemu moštva. Obema MO v Celju in Mariboru se nalaga, da nam vse tozadevne prekršitve takoj javita.

Vzame se na znanje izjava g. Skofica, da kooptiranje odborov mesta v u. o. vsled privatne prezaposlenosti ne more prevzeti. Na to mesto se kooptira geom. g. Iv. Kalan. V k. o. pa na mesto g. ing. Obereignerja g. Javoršek. Tajnik I.

Službeno iz LNP. Prvenstvena tekma ASK. Primorje : ZSK. Hermes, določena za jutri, nedeljo dne 17. t. m., se odgodi. Tajnik II.

Nov odbor ASK. Primorje. Na zadnjem občnem zboru ASK. Primorja so bili izvoljeni nastopni odbori: Častno pokroviteljstvo kluba: Milena dr. Zerjavova, rektor ljubljanske univerze prof. Pitamic, g. Avgust Praprotnik. Upravni odbor: Predsednik dr. Birsu, podpredsednik inž. Struna, tajnik I. Jančič, tajnik II. Kump, blagajnik Fr. Ščetina. Upravnemu odboru je bila izglasovana pravica kooptiranja na izpraznjena mesta v odborih. Uprava igrišč: Častni predsednik g. Peterca, blagajnik Slamič, tajnik Štepančič, odborniki Zargaj, Pegan ml. in zastopniki sekcij. Nogometna sekcija: Načelnik Nedelko Buljevič, podnačelnik B. d. Jančič, tajnik I. Kuret, trener Zr. Buljevič. Haza sekcija: Načelnik prof. dr. Zahorak, podnačelnik in trener Vončič na, tajnik Saksida. Lahkoatletika sekcija: Načelnik Danilo Sanein, podnačelnik za moški oddelek dr. Stanko Perpar, podnačelnik za damski oddelek Gregorij, tajnik Ar. har. Plavalna sekcija: Načelnik I. Medved. Kolesarska sekcija: Načelnik Fr. Brumet. Nadzorni odbor: predsednik geom. Černe, odborniki Zajc, Ludvik, Rajgelj, Rybač.

Turistovski klub "Skala" najhujše v nedeljo dne 17. t. m. ob 18. sredi smučarski tečaj na Rakovniku (za cerkvijo). — Smuč.

ASK. Primorje nanašajo svojemu članstvu, da prične v nedeljo, 17. t. m. s rednimi plesnimi vajami v dvorani arene Narodnega doma ob 18. uri. Vstop dovoljen samo članstvu in po njemu vpisanim gostom. Poslva se vse članstvo, da se v čim večjem številu udeleži. — Odbor.

SK. Ilirija posilja svoje članstvo da se udeleži plesnjanja o turisti in smučarskega tečaja. Tekom katerega se je pokazalo, da večina sportnikov ob dravljenih nima prostega časa ter se silnih tedaj ne more udeleževati. Da omogoči sodelovanje vsem sportnikom, priredi gornja sekcija tečajno vnanje le ob praznikih in nedeljah, ob ugodnih snežnih razmerah v okolici Ljubljane, sicer izven Ljubljane, to da kooptirajo v bližini. Prva vnanja se prične dne 17. t. m. Zbirališče je ob 13.30 pri Brezah v Ti. volja, odkolker je skupen odhod na vzhališče ter po močnatosti izlet do Podutika. Vojta g. Jeruš.

Turistovski klub "Skala" priredi v nedeljo, 17. t. m. skioptično pripravljanje. Amaterfotograf nam bo razkazal najzanimivejši periji Julijskih, Kamniških Alp in Karavank. Opazil bo slike gospod Vinke Zor. Na pripravljanje se bo javnost najhujše seznanila s turističnim smukom.

Vremenska poročila JZSS

Kranjska gora: 15. I. ob 7. zjutraj: — 8 stopinj C. barometer pada, sneg drobn medno na stari sneg je zapadlo novega 70 cm Boljinska Bistrica: 15. I. ob 7. zjutraj: — 7 stopinj C. sneg: snega je zapadlo okoli 50 cm.

Za smučanje so v Kranjski gori izvožena pobočja, dočim ture niso mogoče. Okolica Ljubljane ima enak sneg kot mesto.

Ležarina na železnih

Iz Beograda prihaja vest, da je novi prometni minister med svojimi prvimi ukrepi uredil na novo ležarinske pristojbine za blago, ki se nahaja na železniških skladiščih in stovariščih. Kakor znano, je bila ležarina z naredbom z dne 17. avgusta 1925 povišana na dvanajstkratni iznos. To povišanje je bilo odredeno z namenom, da bi se na železniških klančinah in ležarinskih prostorih v izvoz, sezoni ne nagomilavalo preveč blaga. Železniška uprava je kot povod za tako izredno povišanje ležarine navajalo predvsem to, da dovažajo ponekod poljedelci in trgovci blago na postajo, napolnijo vse prostore, ne da bi se brigali za utovarjanje blaga v vagonne in na ta način zabarikadirajo železniške naprave ter ovirajo promet. Pripisujemo, da so se v žitordnih krajih Vojvodine, posebno v sezoni kampanje sladkorne pese, dogajali na posameznih postajah taki primeri, vendar smatramo, da taki pojavi nikakor ne morejo biti povod, da se seže takoj in po tako krutem represalnem sredstvu, kakor je dvanajstkratno povišanje ležarinskih pristojbin.

Največja hiba navedbe o povišanju ležarine pa je bila ta, da je bila zaradi nerednosti v par postajah izdana za celo državo ter ni predvidevala nikakih izjem in ni upoštevala specialnih razmer, ki obstojajo v lesni trgovini v Sloveniji. Namesto da bi bilo ministrstvo preneslo posameznim železniškim ravnateljstvom kompetenco, da smejo v postajah, kjer se stranke ne brigajo za pravočasno odpremo blaga z ležarinskih prostorov, povišati ležarino do dvanajstkratnega iznosa, se je odredilo povišanje kratkoročno in brez dferenciranja za vse blago. Skode, ki jih je povzročila ta naredba našim gospodarstvom interesom, so naravnost ogromne. Najbolj so bili prizadeti seveda oni kmeti, kjer se mora dovažati les iz velikih razdalj na postajo, kakor n. pr. na Raketku, v Sodražici, ob koroški progati itd.

Tam so stranke naročile vagonne in v dobri veri, da jim bodo pravočasno dostavljene, dovolile les na postajo, ker je bil nakladalni rok skrajšan od 24 na 6 ur in po dostavi vagona ni bilo več časa, da se šele dovažajo blago na postajo. Medtem se je v izvozni sezoni redno dogajalo, da železnica ni dostavila navedenih vagonov v polnem številu, odnosno sploh ne, marveč je pustila naročnika po več dni, včasih celo po tedne nanje čakati. Obenem pa mu je računala ležarino za blago, ki ga je v svrhu nakladanja v vagono dopremil na železniško klančino.

Dočim je še začetkom leta 1924, znašala ležarina le 10, odnosno 15 par za navadno tovorno blago za vsak dan in za vsakih 100 kg. je bila pozneje povišana na 30, odnosno 50 par, a z navedeno naredbom lani pa na dvanajstkratni iznos, torej 360, odnosno 500 Din za 10tonski vagon na dan. V tej obliki je postala ležarina prava šiba božja za vse eksporterje lesa in naravno je, da je prišel izvoz lesa vsled te navedbe, kakor tudi vsled skrajšanja nakladalnega roka popolnoma v zastoj.

Štiri mesece so naše gospodarske organizacije dokazovale ministrstvu sabobračaja, kako kvarne posledice ima ta naredba za našo izvozno trgovino in zahtevale omiljenje, preden so našle nekoliko uvidenosti. Sedaj je končno novi minister odobril, da se ležarina zniža za 50 %, to je pri blagu, ki se tovari v odprtih vagonih in vsakih 10 ton in za vsaki dan 180 Din, in za tovorno blago, ki v ležarinskih tarifi ni posebej navedeno, na 300 Din za 10 ton na dan.

S tem je narejen prvi korak, da se likvidira odredba z dne 17. avgusta l. l. Jasno je, da se s to odredbo naši gospodarski krogi še nikakor ne morejo zadovoljiti. Smatramo, da bi bilo mogoče bolj primerno, da ministrstvo saobračaja pooblasti železniške direkcije, da smejo v lastnem delokrogu po potrebi prometne situacije odrediti povišanje ležarine do šestkratnega normalnega iznosa tam, kjer stranke radi malomarnosti pustijo ležati blago na železnici, ker smo potem sigurni, da bi naša trgovina nikdar ne dala niti povoda, da bi se moralo seči po takih represalnih sredstvih.

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte (14. januarja.) Iz Amerike mlačnejša poročila. Dunajski trg skoro brez prometa. Nofirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 40.50 do 41, madžarska potiska 46 — 48; turščica: 21.75 — 22.75; oves: domači 27.50 do 29.

Dunajski goveji sejem (14. t. m.) Goveda: Dogn 342 komadov. Cene nespremenjene. — Svinje: Dogn 1947 komadov. Cene za 5 — 10 grošev nižje. Nofirajo za kg žive teže: mesne svinje 1.80 do 2.30, debele 1.85 — 2.15 šilinga.

Trgovinska pogajanja s Čehoslovako. Takoj po zaključku pripravljajnih razgovorov za sklenitev trgovinskih pogodb z Anglijo in Francijo bosta odredila ministra za trgovino in industrijo ter za zunanje posle v sporazumu s praško vlado dan začetka pogajanj in sestanka obeh delegacij. Pogajanja se bodo vodila večinoma v Beogradu.

Spremembe predpisa o železniški ležarini in vozovni stojlini. Prometni minister je podpisal rešenje, s katerim se svobodni rok ležanja podaljša od 6 na 24 ur.

Obenem so se spremenili predpisi o plačevanju vozovne stojnine (dangubine). Drugi dan se plača 5 Din za uro in vagon, tretji dan 20 Din in četrti ter vsak naslednji dan 50 Din za uro in vagon. Znižana je tudi ležarina za blago na železniških skladiščih za 50 % ter se prejšnja osnovna tarifa ne računa več 12 krat marveč samo 6 krat. V toliko se popravila zadevna včerajšnja notica.

Predsedniški posli Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Ker je dosedanj predsednik g. Ivan Knez umrl, je prevzel predsedniške posle zbornični podpredsednik g. Ivan Ogrin. Ni pa bil g. Ivan Ogrin izvoljen za predsednika, kar bi mogoče kdo sklepal iz naše včerajšnje notice.

Izredni občni zbor Ima Tovarna za špirit in drože, d. d. v Račnem, dne 13. februarja v prostorih podružnice Ljubljanske kreditne banke v Mariboru. Dnevni red: Izporemba pravil in nove volitve v upravni svet.

Vprašanje notiranja červonca v Jugoslaviji in nekaterih drugih evropskih državah. Po vesti z Dunaja so pogajanja glede uvedbe notiranja ruskega červonca na Dunaju zastala. Zato ni računati, da bo kmalu prišlo do pozitivnega zaključka pogajanj. Ruska državna banka se nadalje baje pogaja tudi za uvedbo červonca na borzah v Beogradu in Zagrebu ter na italijanskih borzah. Govoril se tudi, da je Poljska banka že pristala na uvedbo notiranja červonca v Varšavi.

Borze

15. januarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupciški zaključki.) Vrednoter: Investicijsko 77—79.50, Vojna škoda 329—329, (329), zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—204, Ljubljanska kreditna 210—0, Merkantila 100—104, Prastrediona 960—0, Slovenska 50—0, Kreditni zavod 175—185, Strojne 125—0, Večve 110—0, Stavbna družba 100—110, Sešir 115—0. — Blago: les: trami, monte, od 3—6—8, ogledani, fco nakl. postaja 2 vagona 235—235, (235); hmeljeveke, smre kove, od 7 m dolžine naprej, brez zadnje letne rasti, fco naklad. postaja 5.15—0, rešeljni 70—70, 80—80—35—70, fco meja 533—0; hrastovi hlodi, I. II., od 30 cm napr., od 3 m napr., fco naklad. post. 450—0; bukovni hlodi I., od 30 cm napr., od 3 m napr., fco nakladalna postaja 0—230; poljski pridelki: pšenica, baška, fco nakl. post. 0—305; turščica, umetno sušena, fco vag. bosanska postaja 0—150, umetno sušena, fco vag. slavonska postaja 0—160, nova, času primerno suha, fco vag. sremška postaja 0—123, nova času primerno suha, fco vag. Postojna tranz. za II., III. 158—0, nova času primerno suha, fco vag. Postojna tranz. 3 vagoni 160—160, (160), činkvanita času primerno suha, par. Ljubljana 0—236; oves: baški rešetani, fco vag. nakl. post. 2 vagona 190—190, (190), ječmen: 66—67, par. Ljubljana 0—235, 62 kg, malo zadužen, fco vag. baška postaja 0—225; ajda domača fco vag. slov. postaja 0—260, poljska, jugoocarinična, fco vag. jugoecia 0—262.50; proso domače, rumeno, fco vag. slovenska postaja 0—215, rumeno, po vzorcu, par. Ljubljana 200—225; rž: 73 kg, glasom vzorca, fco vag. baška postaja 0—212; merkantila, fco vag. medjim. post. 0—200; otrobi drobni, fco vag. Ljubljana 0—143.

ZAGREB. Med bančnimi vrednotami sta porasli Jugo za 2 in Prastrediona za 5 točk. Zaniranje za Vojno škodo je danes popustilo, ker se je danes dopolnje vršilo amortizacijsko zbrajanje. — Dinar je v Curihu oslabil. Na zagrebškem deviznem tržišču je bila tendenca precej čvrsta in se devize malo poskočile. Poslovalo se je na bazi 9.135—9.14 za Zagreb v Curihu. Narodna banka je pokrila povpraševanje v posameznih čekih. Skupni promet je znašal 65 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam 2265—2285, Dunaj 792.3—802.3, Berlin 1343—1353, Budimpešta 0.0793—0.0803, Italija izplačilo 227.32—229.72, ček 227.3—229.7, London 274.3—2.6.3, ček 274.1—276.1, Newyork ček 56.267—56.867, Pariz 212—216, Praga 166.83—168.83, ček 166.75—168.75, Svica 1090.25—1098.25, ček 0—1093.75; elektri: bančni: Eskompta 120—122, Hipo 64—64.5, Jugo 107—108, Ljubljanska kreditna 210—0, Prastrediona 960—980; industrijski: Sečerana 405—423, Slavonija 43—43, Trbovlje 335—0, Večve 110—0; državni: Investicijsko 77.25—77.75, agrarne 44—45, Vojna škoda, prompna 320—327, za januar 0—321, za februar 295—298.5.

CURIH. Beograd 9.145, Berlin 123.25, Newyork 517.625, London 25.155, Pariz 19.3125, Milan 20.89, Praga 15.34, Budimpešta 0.007240, Bukarešta 2.305, Dunaj 72.875.

TRST. Elektri: obhgačije Julijske Krajine 67.25, Assicurazioni Generali 6720, Oceanica 159, Devizne: Beograd 43.75 do 43.95, Dunaj 348 — 354, Praga 73.25—73.75, London 120.30 — 120.40, Pariz 92.50 — 93, Newyork 24.65 — 24.85, Curih 478 — 480, Valute: dinarji 43.25 — 43.90, dolarji 24.60 — 24.80 20 zlatih frankov 94 — 97, zlata ltra 478.12.

DUNAJ. Beograd 12.5350 — 12.5750, Berlin 168.95 — 169.45, Budimpešta 99.35 do 99.65, London 34.4850 — 34.5850, Milan 28.63 do 28.75, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 26.50 — 25.66, Praga 21.0150 — 21.0950, Varšava 98.45 — 98.95, Curih 137.05 do 137.55; dinarji 12.5150 — 12.5750, dolarji 710 — 714.

PRAGA. Beograd 59.76, Curih 652, London 164, Milan 136.425, Newyork 33.70, Pariz 126.30, Dunaj 476.25.

BERLIN. Beograd 7.41, London 20.386, Newyork 4.195, Curih 81.05, Dunaj 59.04, Milan 16.93.

Iz Celja

Svarilo občinstvu. Varnostna oblast ponovno svari občinstvo, da ne izroča Mariji Ramšak (Benjamin Ipavčeva ulica 15) nobenih predmetov (oblek, obuvila, perila ali slinčnega) v komisijonelo prodajo, ker je proti imenovanim vloženim nešteto pritožb radi zlorabe izkazaneza ji zaupanja. Ramšakova je doslej že 12 krat kaznovana, po večini radi deliktov proti tuji lastnini.

Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Celju. Redni občni zbor ob dne 28. t. m. ob pol osmih zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma.

Ljudsko vseučilišče v Celju je pridelilo v minulem poslovnem letu pet predavaj, katerih obisk je bil deloma zelo dober. Dne 25. t. m. pa bo predaval ravnatelj tukajšnje Glasbene Matice g. Karl Sanein o glasbeni umetnosti kot narodni lasti. Predavanje bo zelo zanimivo in zasluži, da bi privabilo čim največ poslušalcev. Ljudsko vseučilišče je prejelo od države 2000 Din podpore; za denar bo treba nakupiti nekaj znanstvenih knjig. Zeleti je, da bi se društvu priključilo članstvo v večjem številu. Članarina znaša letno le 12 Din, katere skoro vsakdo zmore.

Jugoslov. - češkoslov. liga. Nocoj, ob 20. uri, bo v klubovi srb. Češkega doma ustanovni občni zbor JČ. Lige. Zborovanje se udeležijo tudi delegati mariborske lige. Vsi priključeni člani in prijatelji lige so proseni, da se zborovanja zanesljivo udeležijo.

Fránzy Pejory v Celjskem domu. To nedeljo, dne 17. t. m. ob 20. uri bo gostovala v veliki dvorani Celjskega doma odlična plesalka Fránzy Pejory, ki je že v vseh večjih mestih srednje Evrope žela za svojo umetniško splošno priznanje. Koncem programa, ki obsega 17 točk, pride za občinstvo veliko iznenadenje radi osebnosti umetnice.

Iz Trbovelj

Povišanje plač nastavnicev Bratovske akademije. Na temelju obstoječih pogodb so bili zvišani prejemki od 1. t. m. sledečim: zdravniku dr. Baumgartnu in zdravniku dr. Jensterlu, računovodji Režunu in Pleskoviču ter kancelijskemu manipulantu Rupniku. Poleg temeljne plače so jim bile sorazmerno povišane tudi draginjske doklade. Ob tej priliki so bile zvišane plače tudi strožnicam: Luciji Grčarjevi od 1014 Din mesečno na 1100 Din, Ani Sertlovi od 970 Din na 1014 Din in Antoniji Zemljanovi od 856 Din na 970 Din brez drugih doklad izvenših četrletnega nabavnega prispevka.

Honorar za kontrolno bolnikov in na kaznovanje podpor. Na predlog g. Rudolfa Persoglija se je zvišal honorar za kontrolno bolnikov od mesečnih 300 Din na 400 Din.

Gertrude Berliner, Alfred Abel, Ruth Weyher, Karl Auen, Erich Kaiser-Titz

pridejo v senzacionalni kriminalni sferi.

za osebo in mesec in sicer od 1. t. m.

Iz življenja in sveta

Pavza v madžarskem škandalu

Madžarski škandal prehaja polagoma v začasno zatišje. Novih velikih, senzacionalnih dogodkov ni; policija je v glavnem zaključila preiskavo in smatra, da je nabrala dovolj gradiva, s katerim bo otvoril monstre - proces, eden največjih svoje vrste v zgodovini. Nove so le nekatere podrobnosti.

Vseznal Görö.

Ladislav Görö je bil eden najvplivnejših mož v kartografskem inštitutu. Njegova desna roka je bil profesor Berdinand Scharff. Bila sta priznana kot najbolj iznajdljiva človeka v celotni zavodu in princ Windischgrätz je čislal Göröja tako visoko, da mu je podaril cigaretno dozo z napisom »Vseznal«. Scharff pripoveduje, da se je videlo Göröjevo in njegovo delo tovarišem sumljivo. Toda v zavodu je veljalo načelo absolutne tajnosti. Ponarejevalci so morali prisesti, da bodo »močje delali za blagor domovine«.

Stroje za ponarjanje bankovcev so falzifikatorji vtihotapili v kartografijo. Pri delu je pomagal nekaj časa tudi nek dunajski bakrorezec, ki ni bil več madžarske črte in je občasno s predstojniki v nemškem jeziku.

Uloga vojaškega škofa Zadravca.

Veliko ulogo je igral v falzifikatorski aferi vojaški škof Zadravec. Policija se ga doslej ni dotaknila, češ, da ni povoda za ukvarjanje z njegovo osebo. Dnevnik »Szosat« pripominja, da za vojaške duhovnike ne veljajo isti predpisi kakor za druge državljane. To pa ni res, ker so po zakonu vsi podaniki Madžarske enaki.

Dokazano je, da je bil Zadravec vnet podpornik nacionalistov in da se je udeleževal vseh iredentističnih akcij. Znani so celo primeri, ko je zaprisegel ljudi dejanja, ki naj bi koristila nacionalističnim ciljem. Z vprašanjem osebne svobode škofa Zadravca so se zadnje dni ponovno bavili vodilni krogi madžarske politike, a kakor je podoba, niso podvzeli ničesar zoper moža, ki se je večkrat oklenil princa Windischgrätzja ter mu pomagal pri njegovih akcijah vsaj z nasveti, če ne tudi z dejanji.

Povratak francoskega poslanika v Budimpešto.

V sredo, dne 13. januarja se je vrnil francoski poslanik Clinchant iz Pariza nazaj v Budimpešto. Z njegovim povratkom bo konec vesti o diplomatski napetosti med obema državama. Ker je prevzela zahteve glede odškodnine Francoska banka, je rešena Francija vseh skrbi in afera ne bo imela političnih posledic.

Francoski poslanik Clinchant

ki je zahteval po nalogu svoje vlade strogo preiskavo in zaslužen kazni za vse krivice v falzifikatorski aferi.

Televy v Monakovem in Berlinu.

Bivši ministrski predsednik grof Televy, ki je tudi zapleten v falzifikatorsko afero, se je vrnil iz Mossula, kamor je bil odšel kot delegat Zveze narodov ter je te dni predaval v Monakovem o uspehu svojega potovanja. Dne 18. januarja bo govoril Televy o uspehu svoje misije v berlinskem madžarskem klubu. Tako se sprejajajo Madžari na solcu, četudi imajo polno masla na glavi.

Windischgrätz — vohun proti Srbiji.

V knjigi »Od črnega do rdečega princa« opisuje Windischgrätz svojo vohunsko ulogo proti Srbiji tako-le:

»Leta 1908. sem sklenil ostaviti aktivno službo. Takrat je bilo baš po anekstivski krizi in Srbija je bila zelo bojevit. Princ Giorje je neprestano izžival. Bilo je nedvomno, da je morala podonavna monarhija delati red na Balkanu in v ta namen je bilo potrebno, da je dobro poučena o razmerah v Srbiji. Prosil sem, naj me Avstro - Ogrska pošlje v Srbijo kot proizvedovalnega vohuna. V Carigradu sem si preskrbel potni list, v katerem sem bil zapisan za dninarja. Odpeljal sem se v Solun in preoblečen v ključavničarja stopil na srbska tla. Hodil sem okrog kot ključavničarski pomočnik in sem študiral zlasti razmere v nižjih slojih prebivalstva. Pozneje sem nastopal kot natakter ter sem šjoimiral po gostinjah in kavarnah v Nišu in Beogradu, kjer sem posebno pazil na to, kaj govorijo ruski oficirji. Zgodilo pa se je, da so me izvolili, in moral sem jo pobrisati, sicer

bi mi bili preveč podkurili. Ko sem bil onkraj zemunskega mostu, sem vse svoje opazke in poizvedbe sporočil šefu generalnega štaba Conradu Hötendorfu.«

Kmalu potem je bil princ Windischgrätz dodeljen bolgarski armadi v činu oficirja. Ni dvoma, da je tudi tukaj vršil svojo »patriotično« vohunsko službo.

Vojaški škof Zadravec

ki je zapleten v madžarsko falzifikatorsko afero. Iz preiskave, ki jo vodi proti njemu državno pravdnštvo, je razvidno, da je škof pravzaprav duhovni oče in moralni povzročitelj cele akcije. Kakor znano, so vsi sokrivci prisegli pred njim, da bodo varovali strogo tajnost.

Portugalski falzifikatorski panama

Kakor smo pred dnevi že kratko poročali, je odkrila policija družbo, ki je ponarejala portugalski denar. Šef te družbe je bil neki Marang, ki si je preskrbel ponarejena polnomočja portugalske Narodne banke, s katerimi je odšel v London in začel tiskati v tamošnjih tiskarni Watterlow & Sons portugalske bankovce. Tiskarna jih je natisnila za celotno milijono funtov. Falzifikatorji so seveda denar pridno spravljali v obtoke in se jim je posrečilo oddati za cel milijon funtov falzifikatov. Ker so bile novčnice »pristne«, se jih seveda nihče ni branil in jih je vsakdo vzel za prave.

Portugalski škandal bi se bil kmalu razvil v še večjo afero, kakor je madžarska in ki bi imela strašne posledice za portugalsko valuto. Malo je manjkalo, pa bi bile portugalske finance zapечатene za vedno. Stvar je prišla na dan potem, ko je radikalnega lizbonskega dnevnika, nakar so oblasti nemudoma polovile in zaprle krivce. Marang sedi že v zaporu, in tudi mnogo njegovih sodelavcev je že pod ključem. Ta družba ponarejevalcev je bila slajno organizirana ter je imela natančen pregled nad vso korespondenco portugalske Narodne banke. Knez Windischgrätz je dobil v Marangu lepega vrstnika, ki bo, kakor ostal v galeriji falzifikatorjev na enem prvih nečastnih mest.

Apanaža za ljubice nemških knezov in kraljev

Nemški parlament v Berlinu je zadnji teden razpravljal o izplačevanju odpravnin in apanaž članom nemških vladarskih hiš. Sklenjen je bil aranžman, po katerem odstopajo bivši cesar Viljem in ostali člani njegove rodbine svoje muzeje, gradove in zbirke nemški državi, katera jim je v zameno ogromne kompleksne zemlje in veljanske vsote denarja. Razprava o tem zakonu je bila v nemškem parlamentu silno živahna, pa tudi izven parlamenta se je mnogo govorilo o zadevi. Levičarski tisk je seveda bruhal na Viljema ognjen in žveplo, toda vsi energični protesti niso nič zalegli.

V velikaško senzacijo pa se je razvila razprava o apanažah, ko so prišle na vrsto male kneževine in apanaže za bivše vladarje posameznih nemških dežel. Pravilo, da takih prizorov še ni bilo v berlinskem parlamentu.

Na dnevi red razprave je prišel tudi vojvoda meklenburški, Adolf Friderik VI., odnosno njegov naslednik. Med njegovimi nasledniki se nahajata tudi dve princezini. Ena izmed obeh si je celo nadejala naslov črnogorske prestolonaslednice Milice.

Ti dve princezini zahtevata od nemške države znatno denarno odškodnino. Milica bi rada iztisnila iz nemške republike 5 milijonov in 200.000 zlatih mark; navaja, da ima pravico do te vsote, ker ji vladarski dom ni izplačal obljubljenih dote.

To sta dva primera, v katerih se po-tegujejo za svoje pravice potomke knezov in rodbin. Seveda so se poslanci že v tem delu razprave močno upirali zahtevam. Toda še mnogo večje ogorčenje je nastalo, ko so se pojavile metrese bivših meklenburških vojvod ter so zahtevale veliko apanažo pod pretrvezo, da so jim njihovi visoki priležniki, ko so začeli ljubavno razmerje z njimi, obljubili mnogo denarja kot odškodnino za njihove usluge.

Parlament je priznal meklenburške mu vojvode Karlu štiri milijone funtov šterlingov. Ta denar dobijo mož kljub temu, da je bil celo ruski podanik in se

je v svetovni vojni boril na ruski strani proti Nemčiji. Radi tega priznanja se je vnela v zbornici velika debata in se je posebno govorilo o tem, ali ima Karel Meklenburški sploh nasledstveno pravico do prestola v Nemčiji.

Radi zahtev princev in princezin se je moral sestaviti poseben parlamentarni odbor, ki proučuje pritožbe nič manj nego 20 članov vladarskih hiš, ki se borijo za svoje materijalne ugodnosti. Med njimi se nahajata tudi dve grofici, ki sta bili metresi meklenburških knezov. Prva je grofica von Metzenau, druga pa Bubla - Lütich. Obe skupaj zahtevata od nemške države milijon funtov šterlingov odškodnine ter stalno letno podporo.

Prva, grofica Metzenau, se sklicuje pri svojih zahtevah na pismo meklenburškega vojvode in pravi, da ji je vojvoda obljubil 20.000 zlatih mark letne apanaže. Ta denar zahteva sedaj od nemške države. Grofica je baje zelo prepredena ženska. Izjavljala je meklenburškemu vojvodu, da je Španka po rodu, dasi je v resnici Nemka, samo da je črnolasa ter ima tudi črne oči. Druga, grofica Bubla - Lütich pa si je nadejala naslov princezine črnogorske republike Liberije. Ta zahteva kar 5 milijonov zlatih mark odpravnine. Obe metresi izjavljata, da bosta v primeru, da jim Nemčija ne prizna zahtev in ne dovolji apanaže, objavili številna pisma, ki so v njihovih rokah ter vsebujejo kompromitirajoče gradivo za nemško državo.

Šala s tragičnim izidom

Berlinske novine poročajo o zanimivi šali, ki se je nedavno v Mehiki izpremenila v žalostno tragedijo. V neki hotel sta prišla dva mehičanska narodna poslanca, Silv. Paun in Silva Cruz Contreras. Slednji je nosil pod pazduho kipec španskega pisatelja Selvanesa. To se je njegovemu tovarišu videlo tako smešno, da je začel zbijati šale s tovarišem ter mu delal med drugim, da je prinesel opico pod pazduho. Cruz Contreras se je čutil vrlo užaljenega ter je začel opravičevati španskega pisatelja. Stopil je na mizo in, ker se je pri tem prizoru nabralo precej ljudi, začel govoriti o filozofiji don Kichota.

Silva se je ves čas smejal in je na koncu predavanja predlagal tovarišu, naj postavi kipec na mizo. Hotel je nani streljati. Contreras se ni hotel vdati in sprva ni hotel pristati na to. Šele pozneje se je dal prepričati, da je pristal na to. Silva mu je namreč obljubil 30 peset za vsak strel, s katerim bo zadel. Nato je začel Contreras streljati, a dasi je porabil vse strelivo, ni pogodil niti enkrat.

Silva je nato začel javno zasmehovati svojega tovariša, kar je Contrerasa še bolj ozlovoljilo. Predlagal je radi tega poslancu, naj se postavi za tarčo. Silva, ki je bil prepričan, da Contreras ne bo zadel, se je postavil v primerno stoji in razdaljo. Toda Contreras je vzel svojega tovariša dobro na muho, izpalil je revolver in — zadel. Krvav se je zgrudil Silva na tla, a Contreras je odkorakal v zapor.

Serum proti prisadi

Iz Pariza prihaja vest, da se je posrečilo sestaviti dvema zdravnikom Pa steurjevemu zavoda serum proti prisadi. Serum sta iznašla doktorja Ramon in Zeller. Njuno zdravilo je baje tako popolno, da omogoča trajno imuniteto in docela uničuje nadležni prisad.

Prisad povzroča posebna vrsta bakterij, ki se nahajajo v velikem številu v zemlji. Rane, ki pridejo v dotik z vlažno zemljo, s trskami in drugimi predmeti, lahko postanejo zelo opasne in se čestokrat ne dajo ozdraviti. V svetovni vojni so zdravniki že preizkušali več sredstev, da bi omeljili in odpravili prisad. Dosegli so lepe, vendar pa ne popolne uspehe.

Posebnost novega protistrupa obstoji v tem, da je mogoče tekočino vbrizgavati pod kožo v večjih količinah, ne da bi pri tem trpel človeški organizem. Cepljenje z novim serumom obeta celo trajno odvrnitev prisad. Novo zdravilno sredstvo se bo začelo takoj uporabljati in zdravniki si obeta ob njega velike ugodnosti. Pripomniti je še treba, da je pred kakimi 20 leti sestavil profesor in vodja Pasteurjevega inštituta v Parizu nekaj serum proti prisadi. Že takrat so bili uspehi zelo povoljni. Zdrnja leta se je sredstvo izpopolnilo, sedaj pa se smatra, da smo dobili najpopolnejše zdravilo, s katerim bo borba proti prisadi lahka, enostavna in, kar je glavno, uspešna.

Kožuhovino

za obrobe damskih plaščev, rokavice iz finega češkega usnja najboljši nakup pri

Drago Schwab — Ljubljana

× Koliko tujcev je bilo lani v Italiji? Italijanska družba »Enis« objavila statistiko tujkega poseta Italije v lanskem svetem letu. Glasilo te statistike je leta 1925 obiskalo Italijo 835.000 tujcev. Med njimi je bilo največ Nemcev, za Nemci največ Angležev, Severnih Američanov, Francozov, Južnih Američanov, Belgijcev, Dancov in Skandinavcev, Rusov in Poljakov ter Špancev. Čehoslovakov, Jugoslovancev in Madžarov je obiskalo Italijo 151.000. Najugodnejša me-

seca na tujski promet sta bila april in avgust. V aprilu je obiskalo Italijo 120.000 tujcev, v avgustu pa 100.000. Najbolj obiskane pokrajine so bile: Benečija, Trident in Južna Tirolska, Lombardija, Ligurija, Lacija, Kampanja, Toskana, Sicilija in Umbrija ter primorski kraji. Statistika povdarja, da tujci najraje obiskujejo tiste kraje, v katerih se prijazno sprejeti in dobro postreženi, ne pa tistih dežel, ki slove po svoji največji lepoti.

× Najlepši Američanki na potovanju okoli sveta. Zbornica za obrt in trgovino v Illinoisu je sklenila z dnevnikom »Chicago Daily News« pogodbo glede potovanja dveh chicagskih krasotic okoli sveta. Ti dve srečnici sta Irena Mitchell in Geraldina Dyson. Lepotici potujeta najprej v Italijo, odkoder pojdeti v Francijo in dalje.

× Parniki v ledu. Križarka in lomilci ledu, ki jih je nemška vlada poslala svojim parnikom v finski zalivu na pomoč, v očigled ostri zimi ne morejo storiti nič za zamrzo ladje. V finskem zalivu kaže termometer 26 stopinj pod ničlo in lomilci ledu finski, ruske in estonske vlade ne morejo posredovati z nobenim uspehom. Treba bo počakati lepšega vremena, dotlej pa preiskujejo finski letalci zamrzo ladje po žrtvovalno s provijantom.

× Sedanji mraz. Ko smo dobili o božičnih praznikih južno vreme, so neverni To-maži znajevali z glavami, češ, letošnja zima bo vseno malce drugačna, kakor se je pisalo in napovedovalo. Zadržni dnevi pa so pokazali, da so imeli prav vremenski preroki in ne tisti, ki so hoteli ovreči njihova prorokovanja. Mraz, ki je pritisnil, je prišel iz Severne Rusije in meteorološke posta-

je na severu domnevalo, da je nastal redi pritiska polarnega zraka s sibirskega Ledenege morja. Mraz bo trajal predvidoma kakih 14 dni ter bo mestoma zelo rezek in oster.

× Tudi nemški denar falzificirani. Kriminalni uradniki v Düsseldorfu na Nemškem so te dni prijeli nekega mladega moža, ki je hotel plačati svoj račun s ponarejenimi bankovcem za 20 mark. Aretiranec je rnil stražnika, ki mu je napovedal aretacijo, s strelom iz samokrosa. Pri zaslišanju je mož izjavil, da ima še enega sodelavca, ki je ponaredil kakih sto bankovcev po 20 mark. Družba ponarejevalcev šteje tri osebe: nekega študenta, ključavničarja in poštenega šoferja.

× 20 dunajskih mesarjev prijavljenih radi navijanja cen. Mesarji se menda povsod težko odločijo, da bi znižali cene svojemu blagu. Tako tudi na Dunaju. Tam so zadnje čase prodajali meso po višjih cenah kakor je dopuščala navedba tržnih nadzornikov. Posledice za to postopanje pa niso izostale. 20 mesarjev se bo moralo radi navijanja cen zagovarjati pred sodiščem.

× Družba sleparjev pod ključem. Dunajski policiji se je posrečilo prijati sleparsko družbo, ki je štela 27 mož ter je že del časa izvrševala goljufije pri dunajski bolniški blagajni. Sleparji so si preskrbeli tiškovine, katere so opečitali s pečatom bolniške blagajne ter jih potem predložili v izplačilo. Ker ni nihče dvomil nad pristnostjo dokumentov, je blagajna dolgo časa izplačevala zahtevane vsote in je šele sedaj prišla sleparjem na sled. Celokupna škoda sleparske družbe, katero je vodil neki »mori Rudl«, znaša 20.000 avstrijskih šilingov.

Volitve v Delavsko zbornico

Protest narod. poslanca dr. Žerjave zoper zlorabe pri volitvah v „Delavsko zbornico“

Na podlagi poročila, ki prihajajo od vseh strani glede zlorab pri dostavitvi glasovnic in legitimacij, je poslanec dr. Žerjav vložil pri velikem županu dr. Baltiču odločen protest s sledečimi zahtevami SSDU:

1.) Tako glavni kakor krajevni volilni odbori naj svoje ukrepe in sklepe objavljajo. Zlasti je to važno, da volilne upravičence opozorijo, kdaj se more na sedežih bolniških blagajn dvigati glasovnice, da objavijo uradne ure in da tudi delodajalce avizirajo, kdaj bodo glasovnice dostavljene v njih obrate.

2.) Z glasovnicami in kuvertami ne sme razpolagati pisarniško osebje volilnih odborov. Istotako ne člani teh odborov. Te listine naj hranijo pod zaporo predsednika, ki naj jih edini izroča raznašalcem. Raznašalci morajo prinesiti potrdilo delodajalca, da so mu bili glasovnice za njegove delavce dostavljene. To potrdilo mora imeti štampiljko delodajalca, ker je podpis drugače možno ponarediti. Nedostavljene glasovnice je izročiti predsedniku; predsednik naj strogo pazi, da bodo kuverte in glasovnice, ki jih je dostavil po pošti, dejansko oddane na pošto. Pošta naj vsaj število oddanih pošilk izrecno potrdi. Čuje se, da nameravajo nekateri odbori po pošti razpošiljati z navadno pošto. — Kje je sicer jamstvo, da je bilo neko gotovo število pošilk tako dejansko oddano na pošto?

3.) Sramota je, da se izvrševanje volilne pravice delavcem in uslužbencem malih delodajalcev, ki imajo svoj sedež na sedežih bolniških blagajn (obrtnikov, gospodinj itd.) otežuje s predpisom, da morajo glasovnice sami dvigniti. V tem predpisu je špekulacija na nedvigljene glasovnice in pa računanje s tem, da uslužbenci naših obrtnikov itak ne bi volili liste stranke, ki ima volilni aparat v rokah. To špekulacijo je onemogočiti in takoj odrediti, da bodo kuverte z glasovnicami tudi na sedežih bolniških blagajn osebno dostavljene v delavnico obrata (ali po pošti), odnosno da dovolj dvignete po pooblaščenih.

4.) Volilne imenike, ker je potekla i reklamacijska doba in je izvršeno vlaganje list, mora imeti v rokah samo predsednik in ne nameščenci volilnih odborov.

Poziv volilnim upravičencem v Ljubljani in na sedežih bolniških blagajn

Socijaldemokrati, ki danes z nasiljem in prevarami iščejo Vaše glasovnice, so Vas z volilnim redom za volitve v Delavsko zbornico hoteli volilne pravice oropati. Predpisali so — in to samo za Vas, ki ste v mestih in v manjših obratih, — da morate glasovnice priti sami dvigniti. S tem so Vam otežkočili izvršitev volilne pravice, v prepričanju, da po glasovnice ne pridete in da Vaš glas zapade. Torej Vaših glasov niso hoteli imeti. Sedaj pa Vas love. Z gnevom zapodite vsakega od sebe! Ako Vas niso preje poznali, naj Vas tudi sedaj ne poznajo. V znak protesta proti temu omalovaževanju Vaših oseb se odločite in pojdite po glasovnice v pisarno bolniške blagajne (v Ljubljani nova hiša na Miklošičevi cesti nasproti sodniški dvorščici). Ko glasovnice dvignete, pazite, da ne padete v roke agitatorjem stranke, ki Vam je na tak nesramen način otežkočila izvrševanje volilne pravice. Kuverte nesite domov, v kuverto vložite listek belega mehkega papirja z besedilom:

Glasujem za Neodvisno delavsko listo, katere nosilec je Rudolf Juvan.

Na ta način boste dokazali, da ste tudi Vi pošteni delavci, ki težko služite svoj kruh in da ste vredni volilne pravice v Vašo Delavsko zbornico.

Socijaldemokrati so tako odločili, da v Ljubljani in v krajih, kjer je sedež bolniške blagajne, kuverte z glasovnicami po uradnih osebah dostavljajo le v one obrate, kjer je več kakor 20 oseb zaposlenih. Mislili so, da bodo v večjih obratih po svojih zaupnikih z nasiljem in grožnjami od delavcev pobrali kar na mah vse glasovnice. Za Vas so na vedeli, da Vas ne dobe tako hitro v roke, zato so rekli: ti, ki itak niso naši, naj pridejo glasovnice sami iskat. Ako jih ne bo, bo za nas prav, ker potem vsaj volili ne bodo in bomo mi imeli več glasov.

Ta zločinski načrt se mora ponesrečiti. Zato vsi po glasovnice. Delodajalci, olajšajte svojim delavcem ta pot! Sprejete kuverte oddajte potem našim zaupnikom ali našim organizacijam (v Ljubljani »Unia« in Kazini in N. S. S. Z. Narodni dom, pritičje).

Sokol

Sokolsko društvo v Celju. Na 36. rednem obnem zboru Sokolskega društva v Celju izvoljeni odbor se je na svoji seji dne 9. t. m. konstituiral sledeče: Starosta dr. Milko Hrašovec, podstarosta Drago Siroc, namestnik Rudolf Poljšak, načelnica Marica Černejeva, tajnik dr. Ervin Mejak, blagajnik Stanič Ivan, matrikar Tine Novak, gospodar Franjo Dolžan, predsednik društvenega pros. odbora Franjo Roš, predsednik društvenega zdravst. odbora dr. Drago Hočvar, Odborniki: Erhartič Marica, Njina Trdinova, Heda Koničova, Janko Božič, Lojze Jerin, dr. Juro Štemphar, Sekšida Franjo, Protnar Polde in Pušnik Ciril. Namestniki: Safer Slavko, Drogenik Anton, Fric Viktor in Marija Jelen, praporščak Franjo Dolžan, namestnik Bertil Vitavsky. Računska pregledalca: Anton Coklin, Avgust Vebela.

Občni zbor Sokola v Planini pri Rakovcu se je vršil dne 10. t. m. Starosta br. Drago Klavž je prečital tudi spomenico staršinstva JSS, nakar so podali posamezni društveni funkcionarji svoja poročila. V novi odbor so bili izvoljeni: starosta Drag. Klavž, podstarosta H. Demšar, tajnica Mila Mrhar, blagajnik Franc Klavž, namestnik Nino Mrhar, prosvetar Franc Tegelj in R. Sajko, gospodar Anton Ozbič, odborniki: L. Tršar, Makso Udovič, Ferd. Jug in sekretar Pepca Tegelj. Društvo je posetil tudi župni delegat br. Ryška, ki je imel resniški razgovor s člani, ter jih bodril k čim živahnemu delovanju.

Sokolsko društvo na Vrskem je imelo v nedeljo v prostorih g. Brinovca občni zbor, kateremu je prisostvoval delegat celjske župe br. Franjo Cepin. Občni zbor je otvoril starosta br. Edvard Serko, ob razne roma še dosti povoljni udeležbi. Nato so sledila poročila funkcionarjev. Vestno in skrbno je sestavila tajniško poročilo sestra Jakše-Kolšek, ki ni ničesar olepševala in ničesar prikrivala. Navzoči so dobili iz njenega poročila pogled v celotno delovanje društva. V poslovnem letu je bilo 13 odborovih sej, znak, da društvo ni spalo. Borili pa so se moralo, kakor vsa področja banih voditeljev. Po odstopu načelnika br. Goloba je bila ta vrzel še občutnejša. Društvo je plačalo svezni davek v vsem obsegu, istotako tudi župni davek. Tudi prosvetno delo se ni zamenjavalo. Predavala sta starosta dr. Serko in Julij Ševnik. Volitve so bile odložene za prihodnje dni. Društvo želim, da reši vprašanje novega odbora v vsestransko zadovoljnost. Še eno bratstvo telovadecem in sestram telovadkinjam: Za praksi vsakokoliški zlet vsi marljivo na del! Na vsa je ležeče, da bo vranski Sokol čestno zastopal. Za veliko sokolsko idejo je vsaka žrtev majhna. Zdravilo

Pola Negri

»Iz male garnizije«

Po romanu Hermanna Sudermanna »Das hohe Lied«.

Protestno zborovanje proti demontiranju slovenske industrije

Ljubljana, 15. januarja.

V veliki dvorani Kazine se je vršila danes dopoldne izredna glavna skupščina Zveze industrijcev za Slovenijo, katere so se udeležili številni zastopniki slovenske industrije in gospodarskih organizacij. Glavna svrha skupščine je bila odločiti protest proti politiki demontiranja slovenske industrije, ki se že dalje časa vodi zlasti s strani načelnika industrijskega oddelka v ministru trgovine g. Savici. Zborovanje je otvoril v imenu predsedstva Zveze industrijcev g. Fran Bonač, ki je pozdravil zastopnika velikega župana ljubljanske občine, predsednika Odvetske zbornice dr. Danila Majarona, zastopnika finančne delegacije nadzvetnika Franca Bačiča, Ivana Sbrizaja, zastopnika Kmetijske družbe inž. Rada Laha, podpredsednika Centralne industrijskih korporacij dr. Frana Windischerja, podpredsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivana Ogrina, zborničnega tajnika Ivana Mohoriča in dr. Ivana Plessa, zastopnika zagrebške zbornice generalnega direktorja Armina Schrecherja, generalnega tajnika Saveza industrijskih zvez v Zagrebu Marka Bauerja, predsednika Zveze obrtnih zadrug Engelberta Franchettija, zastopnika Zveze jugoslovenskih hranilnic dr. Černeta, zastopnika Zveze bančnih zavodov generalnega ravnatelja Tykacha, predsednika Gremija trgovcev v Ljubljani Frana Stupca, predsednika Zveze trgovskih gremijev Ivana Jelčiča, zastopnika Jugoslovenske obrtne zveze Antona Rolina, predsednika Slov. obrt. društva v Celju Ivana Rebeka in zastopnike političnih strank. Nato je predčital predsednik zborovanja nekaj pismenih in brzojavnih pozdravov, nakar je pozval prisotne, da počaste smoln in zadnjem času umrlih zaslužnih mož slovenske industrije: Ivana Dorniča, lesnega industrijca v Lancovem pri Radovljici, Andreja Gassnerja, solastnika kmetijske veltovnice Olanzmanna & Gassner, ter Ivana Kneza, veleazlužnega predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Tajnik Zveze industrijcev inž. Milan Šuklje, je nato poročal o državnih industrijskih politikah in naši industriji ter je zlasti ostro napadel načelnika Savici kot inspiratorja in glavnega akterja tzv. demontaže ne industrijske politike, katere je v prvi vrsti naperjena proti Sloveniji.

Poročevalec je predložil sledečo resolucijo:

Zveza industrijcev v Ljubljani je na svoji izredni glavni skupščini 15. januarja 1926. ob soglasnem pritjevanju predstavnikov najvažnejših gospodarskih organizacij iz Slovenije in Hrvaške-Slavonije sklenila po dani nameni industrijski politiki, ki se uveljavlja v naši državi, tole izjaviti:

1.) Naša davčna bremena presegajo znomo mero in rušijo temelje našega gospodarstva. Osebito je preobremenjeno Slovenije s direktnimi davki notorično. Zakon o takšah je nujno potreben smotrene revizije. Ponavljamo zahteve, ki so jih slovenske gospodarske organizacije priglasiše glede

1.) davčnih zakonov na skupnem zborovanju dne 23. oktobra 1925. in glede zakona o takšah na zborovanju dne 20. decembra 1925. Ponavljamo zlasti zahtevo, da se davčni zakon izenači in da se davčna bremena enakomerno porazdelijo na vso državo. Pozivljamo kraljevo vladu in Narodno skupščino, da uveljavlja naše upravičene predloge ter jih udeleži.

2.) Dočim znači nova železniška tovarna tarifa v splošnem koristen napredek, so nam nove previsoke pristobine na letarjen in stojniti ter zlasti nove pristobine za industrijske ture po nepotrebnem prizadele občutno škodo. Zahtevamo, da se te pristobine revidirajo in da se primerno znižajo. Nemudoma se morajo urediti železniške tarife preko Ljubljane in Zagreba na Sušak tako da bo ta naša luka v istini služila naravnemu zaledju. To zahtevo stavljamo v našem interesu, pa tudi v življenjskem interesu hrvaškega Primorja, mesta Sušaka in otokov. V istem cilju naj se pospeši zgradba železniških prog iz Kočevja in Črnomlja na železnico Zagreb-Sušak, da se tako ustvari neposredna zveza Slovenije s morjem. Za vzdrževanje cest in mostov v Sloveniji niso v državnem proračunu potrebna sredstva. Mi pozivljamo kraljevo vladu in Narodno skupščino, da prepreči prodajanje naših cestnih naprav in da v ta namen določi primerne proračunske postavke. Osebito zahtevamo, da se našim okrajem plačajo dolgovane vsote kakor tu di da se naše deželne doklade uporabijo v namene v koje se po zakonu pobirajo.

3.) Odločno protestiramo proti temu, da se velike državne dobave oddajajo v inozemstvo navzlic temu, da bi se mogle izvršiti v domačih tvornicah. V interesu tudi našega delavstva, ki mu preti brezposelnost zahtevamo, da dale država upravlja doma čim izdelkom prednost pred tujimi. Pri primerljani ponudbenih cen naj se uveljavijo vse okoliščine, ki vplivajo na produkcijske in prevozne stroške.

4.) Apeliramo na Narodno banko SHS, da pride z velikopoteznim činom na pomoč industrijski in obrtniški produkciji. V tem cilju naj pripravi znatna sredstva, da more dovoljevati kreditne industriji in obrtništvu, ki bodo zalamili važnim tem panogam eksistenco in napredek. Mi smatramo, da je tako postopanje strogo v okviru višjih nalog Narodne banke in smo uverjeni, da bo ne le koristno našemu narodnemu gospodarstvu, temveč tudi prispevalo v povzdigo moči in ugleda naše ljubljene kraljevine.

5.) Odločno svarimo pred carinsko politiko, ki meri na demontiranje industrije v Sloveniji. Mi zahtevamo, da se dovoli carine prosti uvoz vseh sirovin, polizdelkov in industrijskih ter obrtniških potrebščin, ki se v tuzemstvu ne pridobivajo in izdelujejo. Osebito zahtevamo carine prosti uvoz antracita in koksa ter starega železa. Imenoma slovenske industrije, ki tvori bistveno postavko v našem narodno - gospodarskem organizmu, protestiramo najodločneje proti pogrešenim in državi, ugledu kvamten denencam, ki se izražajo v knjigi «Naša industrija i zanosti», izdani po ministrstvu trgovine in industrije in ki propagirajo demontiranje naše stare železne industrije, pa tu-

di drugih naših tvornic ter njih prenos v državo. Slovenija je v agrarnem pogledu pavna dežela in ne more živeti brez intenzivne industr. in obrtne produkcije. Zato so take tendence naperjene proti življenjskim interesom naroda v Sloveniji. Nikomur ne priznavamo, da more naše potrebe bolje poznati nego mi sami, nikomur ne moremo dovoliti, da nam krati pravico do dela in nam jemlje možnost eksistence. V interesu vsega prebivalstva Slovenije, pa tudi v interesu ugleda in moči naše narodne države zahtevamo, da vodi naša država industrijsko politiko, ki je v skladu z načeli zdravega gospodarstva. Zahtevamo, da pože deželno enakopravnost s Hrvašo in Srbi. Pozivljamo kraljevo vladu in Narodno skupščino, da resno uveljavlja te naše zahteve in da obvaruje našo deželo in vso državo pred nevarnimi eksperimenti.

Nujno pozivljamo in prošimo vse naše gospode narodne poslance, da uveljavijo resnost naših protestov in upravičenost naših zahtev ter da leto odločno zastopajo tako v Narodni skupščini kakor napram kraljevi vlad.

Za glavnim referentom je povzel besedo zastopnik Narodne banke dr. Karel Triller, ki je kot edini zastopnik Slovenije v glavnem odboru Narodne banke kritiziral nerazumevanje zavoda za prečinske potrebe. Naša industrija je zaradi visokih obrestih poprej tesko izhajala in bi jo morala Narodna banka podpirati s cenovnim krediti. Ko je dražja na denarnem trgu ponehala, je davčno oblastvo začelo najvišji vijak. Omenja, da se je na pristojnih mestih reklo, naj išče naša industrija pomoč inozemskega kapitala. Tudi n-beden pamen kapitalist ne bo investiral svojega kapitala v državo, ki vodi nesposobno gospodarsko politiko. Končno je govornik utemeljil četrto točko resolucije, ki se nanaša na kredit Narodne banke.

V imenu trgovstva je govoril gosp. Ivan Jelčič, ki je izrazil svojo solidarnost s slovensko industrijo. Načelnik Savic naj se raje bavi z analizo skuplanskega mleka. Treba ga bo zlomiti, kakor bo treba zlomiti tudi finančnega delegata dr. Savnika.

V imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Zagrebu je izjavil svojo solidarnost s slovensko industrijo generalni direktor g. Armin Schrecher, v imenu Saveza industrijskih zvez v Zagrebu pa generalni tajnik g. Marko Bauer. V imenu Zveze obrtnih zadrug in slovenskega obrtništva je izjavil svojo solidarnost g. Engelbert Franchetti, ki je izjavil, da bi bili z demontiranjem prizadeji tudi obrtniki. Jeseniški obrtništvo je nedavno je protestiralo proti premetitvi tamonjše tovarne. Inženjer Rado Lah izjavlja v imenu Kmetijske družbe, da bo podpirala stremenje slovenskih industrijcev. V imenu celjskega obrtnega društva je g. Ivan Rebek napadal zlasti napadno varčevanje države, ki gre vzporedno z nesmiselnim zapravljanjem. Trgovsko ministstvo kaže tudi veliko nezaznavanje interesov slovenskega obrtništva.

V imenu centralne industrijskih korporacij je podal trdavo solidarnosti njen podpredsednik g. dr. Fran Windischer. Industrijska centrala z vso pozornostjo zasleduje stremeljena industrijcev izven Juvosla vlje. Njeno stališče je, da je treba podpirati načelna stremeljena naše industrije in v vsakega posameznega industrijca, ki pride

v težak položaj. Industrija v naši državi je povsod na melah. Centrala je nazirajoča, da se mora vse obstoječe braniti in izpopolnjevati. Politika demontiranja ni prava in se ji mora napraviti konec. Končno se zahvali Zvezi industrijcev, ki je zbrala nas, ki nas vse preveva ljubezen do Slovenije, ljubezen do vse naše domovine. Govornik poudarja, da naša Slovenija predstavlja zakoroženo gospodarstvo in zaključuje z besedami: Srečni smo, da so se tudi naši bratje v Zagrebu odzvali našemu alarmnemu signalu.

Predsednik g. Fran Bonač je končno dal na glasovanje predložene resolucije, ki so bile soglasno sprejete. Sprejeta je bila še posebna resolucija o projektu zakona za poljanje draginje! Resolucija poudarja:

V časih težke krize, ko se opasno množe konkurencije, b' močla akcija ministrstva za socialno politiko, ki tako globoko posega v razvoj naše produkcije in trgovine, resno ogrožati obstoj posameznih podjetij. Za to akcijo ni nikakega povoda. Izkušnja je pokazala, da zadevne pristilne mere niso še nikdar uspele in niso nudile koristi konzumentom. Zahtevamo, da ta načrt ne postane zakon.

Zborovanje je bilo nato zaključeno.

Dopisi

ŠKOFJA LOKA. Sokol priredi v nedeljo, dne 17. t. m. svoj vsakolstni plesni večer. Začetek ob 20. uri. Vstopnina 8 Din za osebo.

NOMENJ. BOH. BISTRICA. Napovedani koncert pevskega kluba iz Nomenja se bo vršil v Boh. Bistrici v nedeljo dne 17. t. m. ob 15. uri v gostinji «pri Kosu». Vstopnina je prosta in neobvezna. S tem je dana zavednemu občinstvu najlepša prilika, da se udeleži prireditve polnoštevilo ter se uveri o pričetem kulturnem delu svojih sosedov. — Nomenjcevi. Spored je razviden iz lepakov.

TOPLICE PRI NOVOEM MESTU. Sokolsko društvo v Toplicah priredi v nedeljo, dne 17. t. m. akademijo s sledečim sporedom. 1. Sokolska koračnica (svirajo tamburasi). 2. Rajski pohod. 3. Ženska deca — vaje s cvetnimi loki. 4. Moška deca — proste vaje. 5. Golejke, vaje na kved. 6. Orodna telovadba. 7. Članice — vaje s kiji. 8. Člani — proste vaje za Vsesokolski zlet v Pragi. 9. Moški naraščaj — vaje s palico. 10. Skupina. 11. Domovini — igrokaz. 12. Živa silika. Pričakovati je obilne udeležbe.

MOTNIK. Občni zbor kraljeve organizacije JDS je dobro uspel. Iz poročil je razvidno, da je bila borba organizacije koristna in da smo z vztrajnim delom krepko napredovali. Po končanem zborovanju je g. dr. Rapa očrtal delovanje naše delegacije v skupščini, g. Matcen pa je navzočim pred očmi bistro in važnost JDS za narod in posameznika. Zahvaljujemo se za številni poset. Moško naprej!

SOLČAVA. Dne 9. t. m. nas je po dolgem času zopet enkrat obiskal poštni avto. Pravilo, da bo vozil odslej sem gor vsako soboto. Če bo le res. Dne 6. t. m. je bil v tem letu prvi avto iz izletniki v Solčavi. V Logarsko dolino pa ni mogel, ker je cesta tlakaj mestoma še preveč ledena. To cesto so preteklo jesen temeljito popravljali. Izravnali so klanec in naredili nov most. Ta-

Zobje beli in čvrsti
usta sveža in lepa
to je uspeh zobne paste

PEBECO

Za negovanje kože:

„PEBECO - Gold - Cream“

ko bo torej mogoče v letošnjem letu pridv Logarsko dolino lepo in varno z raznimi vozili. Delavci se vrnejo spomladi zopet, da dokončajo započeto delo pri cest. Naše oblasti si smoteno in vztrajno prizadevajo, da uredijo to cesto in tako dvignejo tujski promet pri nas. Sicer pa tudi ostalo delo za povzdigo tujkega prometa in turistic sedaj popolnoma ne počiva. Politika oblast je storila primerne in prav umestne ukrepe, da bo naša vas odslej še bolj prikopna vsakemu obiskovalcu.

SLOV. BISTRICA. Torkovo «Jutro» je priobčilo iz Slov. Bistrice dopis, da se vrši dne 14. t. m. ponovni občni zbor SDS, češ da je bil prej enkrat sklicani občni zbor nesklepen. V ta dopis se je vrnila neljuba pomota: gre namreč pri tem za občni zbor tukajšnje podružnice Slovenskega planinskega društva in ne za občni zbor kraljeve organizacije samostojne demokratične stranke, ki za letošnje leto dosedaj še sploh ni bil sklican. V dotičnem dopisu se je Slovensko planinsko društvo navedlo s kraljevo SPD, tiskarski skrat je pa iz tega napravil SDS. To v pojasnilo! — Včeraj, dne 13. januarja je imela naša Čitalnica svoj občni zbor. Občni zbor je znova dokazal, da ima društvo vnete prijatelje. Izvoljen je bil stari odbor z dr. Pučnikom kot predsednikom.

PTUJ. Kaj je z nedeljskim počitkom v Ptuj? Na novo izdano naredbo ministrstva za soc. politiko o rezulaciji zapiranja trgovin ob nedeljah se Ptuj ne zmeni, marveč odlašajo ob nedelje do nedelje. Kako to? Ali je samo Ptuj izjema, dočim druga mesta v naši kraljevini držijo odredbo in zapirajo trgovine ob nedeljah? — Trgovski nastavljenec.

M. SOBOTA. Podružnica slovenskega lovškega društva v Murski Soboti javlja, da se bo vršil redni občni zbor dne 1. februarja ob 16. uri v hotelu Dobray v Mur. Soboti s običajnim dnevnim redom. Odbor se voli za nadaljnja tri leta. Pričakuje se polnoštevilna udeležba vseh članov podružnice, med katere pripadajo na podlagi sklepa SLD vsi v tem društvu včlanjeni lovci iz Dol. Lendave, kakor tudi lovci iz srezu Ljutomer z Gor. Radgono. Železniške zveze so zelo urodne posebno z ozirrom, da se vrši po rednem občnem zboru v lših prostorih splošno priljubljena lovška veselica, za katero se razpošljejo v prihodnjih dneh posebna vabila.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Medicinar, pomočnik samostojna moč in dober zbor, tresen, polten ter uspešen, se sprejme. Plača po dogovoru. — Pomočnik pod «Medicinar» na upravo «Jutra». 1174	Prodajalka leto dni prosta, teli premočni službo. Cenj. ponudbe pod «Vesta» Ljubljana. 1186	Strojnik s velično prakso in dobnimi spretnostmi, išče službo. — Cenjena ponudba na upravo «Jutra» pod šifro «Zaenajljv 84». 1178	Knjigovodja popolnoma samostojna in verazna moč s velično prakso in izposredovanjem, teli primerneje mesta pri vsaki industrijski ali trgovski podjetji. Zastopnik preveza teli revizije trgovskih knjig, sestavo bilanc in bilanca dela, protim primerneje honorarji. Gre tudi na delo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Vest» uradnik 608». 1207	Absolvent trg. akad. išče mesto, najraje pri kakem trgovskem podjetju. — Cenjena ponudba z navdno sabino plača je poslati na upravo «Jutra» pod šifro «22/609». 1208	Šofer tresen in samostojen, s 10. letno prakso, teli premočni službo in Ljubljani ali kje v bližini mesta. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Tresnost 547». 1208	Steklena črna opeka je soper v saloni pri Zvezni opetarni, d. d. v Ljubljani. 608	Prodajalka pridna in poštena, išče mesto v manufakturni ali posredniški trgovini. Grem tudi kot blaginjska ali pisarniška moč v mestu ali na deželi. Naslov pove upravo «Jutra». 1180	Penzionist zanes, hoče kot ljubiteljski naravnje in v srbu da si obrabi čilost in zdravje, porabil avto proti čisti za lahka dela na vrta in čiščenju na deželi, proti prostornemu stanovanju in hrani. — Naslov pove uprava «Jutra». 1205	Kuharica ki bi opravljala tudi druga kuhinjska dela, se sprejme takoj. Naslov pove uprava «Jutra». 1201
Spisovodna polirja za vsake stavbe, dobro izurjenega, samostojnega, samostojnega in vredenega dela se išče. Pisarna ponudbe pod «Polirja» na upravo «Jutra». 1125	Tehnični uradnik vsestransko izvetan, strokovno usposoben, zmožen knjigovodstva, korekcijske in vse jezikovne, išče mesto. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «A-2 3». 1146	Fina šivilja gre šivat na dom. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Fina šivilja». 1248	Perfektna stenografinja in strojno pletenje nogavice se išče. Naslov v upr. «Jutra». 1042	Vsak lahko dobro zasluži s strojno pletenjem nogavice, polniti tako naslov in 5 dinarje na upravo «Jutra» pod «Zlobojanje eksistenc». 1116	Plačilna natakarka boljša moč, se takoj sprejme. Naslov v upr. «Jutra». 1245	Ralonski zastopnik vrši in asistira, za dobro plačilo predmet, malo kolektivno (Tarschenkollektion) se išče proti stalni plači in proviziji. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Viloka sarada 612» na Interklam d. d. Zagreb. Strojarskova 6. 7266	Prodam premog — ČEBIN Wolfowa 1/II. Telefon: 86. 6017	Perjo kuhinjske, perja, ratje, goje in gozdi pob, prola in razpisila po najnižji ceni. — Vajta, Čakovca, Mešičurja. 39	Steklena črna opeka je soper v saloni pri Zvezni opetarni, d. d. v Ljubljani. 608
Medicinar, pomočnik samostojna moč in dober zbor, tresen, polten ter uspešen, se sprejme. Plača po dogovoru. — Pomočnik pod «Medicinar» na upravo «Jutra». 1174	Prodajalka leto dni prosta, teli premočni službo. Cenj. ponudbe pod «Vesta» Ljubljana. 1186	Strojnik s velično prakso in dobnimi spretnostmi, išče službo. — Cenjena ponudba na upravo «Jutra» pod šifro «Zaenajljv 84». 1178	Knjigovodja popolnoma samostojna in verazna moč s velično prakso in izposredovanjem, teli primerneje mesta pri vsaki industrijski ali trgovski podjetji. Zastopnik preveza teli revizije trgovskih knjig, sestavo bilanc in bilanca dela, protim primerneje honorarji. Gre tudi na delo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Vest» uradnik 608». 1207	Absolvent trg. akad. išče mesto, najraje pri kakem trgovskem podjetju. — Cenjena ponudba z navdno sabino plača je poslati na upravo «Jutra» pod šifro «22/609». 1208	Šofer tresen in samostojen, s 10. letno prakso, teli premočni službo in Ljubljani ali kje v bližini mesta. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Tresnost 547». 1208	Steklena črna opeka je soper v saloni pri Zvezni opetarni, d. d. v Ljubljani. 608	Prodajalka pridna in poštena, išče mesto v manufakturni ali posredniški trgovini. Grem tudi kot blaginjska ali pisarniška moč v mestu ali na deželi. Naslov pove upravo «Jutra». 1180	Penzionist zanes, hoče kot ljubiteljski naravnje in v srbu da si obrabi čilost in zdravje, porabil avto proti čisti za lahka dela na vrta in čiščenju na deželi, proti prostornemu stanovanju in hrani. — Naslov pove uprava «Jutra». 1205	Kuharica ki bi opravljala tudi druga kuhinjska dela, se sprejme takoj. Naslov pove uprava «Jutra». 1201

Sax Rohmer:

Rdeči detektiv

— Ali ste vedno govorili z Rashidom?
— Da. Če so bili drugi obiskovalci tam, sem čakal. Toda včeraj sem se osebno spoznal s Kazmo. Mislim, da želim razlago svojih sanj. Možak je zelo premeten. Niti ena mišica na licu se mu ni premaknila, ko je govoril z menoj. Slednjič mi je povedal, da so se združili vsi prodajalci opojnin v Angliji in da imajo pri stalni ceni, ki so jo določili, zelo majhen dobiček. Možak seveda laže. Napravil si bo ogromno bogastvo. Ali pa poznate osebo?
— Ne, je odgovoril Sir Lucien. Izven njegovega skrivnostnega stanovanja v Bond Streetu je popolnoma neznan. Premeten možak, kakor sem vam rekel. Vi menda dobivate svoj opij od Lole?
— Da. Kazma mi jo je poslal. Toda daje mi tako malo opija, da bi ž njim ne mogel shajati, če ne bi bil prinesel precejšnje zaloge iz Amerike. Sicer pa mislim, da je njena naloga, loviti obiskovalce za opijske kadičnice v kitajskem predmestju.
— Ali ste že bili v Hiši stoterih vzhitjenj?
— Že večkrat, v soboto zvečer. Prijetneje je uživati opij v družbi, ravno tako kot vino.
— Ali vam pošilja opij po pošti?
— O ne, moj služabnik ga hodi iskati. A, glejte, je že tu.
Prišla je dama z rjavo usnjeno torbico. Pustila je svoj klobuk in plašč v predsobi. Obležena je bila v elegantno modro krilo in belo bluzo. Ni bila ravno visoka, toda imela je izredno lepo postavo. Nosila je čevlje iz švedskega usnja z visokimi petami, da je bila videti večja. Rita nikoli ni videla tako krasnih pet, tudi pri gledaliških igralkah ne. Te pete so delale linijo njene noge ožjo in lepšo.
Imela je krasne temne lase, črne južnjaške oči in debele, strastne ustnice.
— Novo sestro smo dobili, draga Lola, je zamrmral Kilfane. Ali morda veste, kdo je to? To je naša svečenica, gospa Sin.
Žena, ki je imela tako čudno ime, je pokazala svoje zobe z neprijetnim nasmehom, njene nosnice so se razširile in sumljivo je pogledala okoli sebe.
— Nekdo kadi opijevne cigarete, je dejala, govoreč kolikor mogoče mehko. Skriti pa ni mogla pri tem svojega krilavega glasu in zelo krepkega naglasa.
— To sem jaz, draga Lola, je dejal Kilfane in ji s trudno kretujo pokazal cigareto. Nimam jih več dosti. Ali ste mi morda prinesli spet eno škaflojo?
— O, tega pa ne, je odgovorila gospa Sin ter odkimala z glavo ponosno, kot bi bila kaka znamenita španska plesalka. Šele prihodnji

torek pridejo. Dokler jih ne dobim, vam jih ne morem dati.
— Toda zdi se mi, je zamrmral Kilfane, da so pošiljatelj vedno manjši.
— Tako je. Sedaj pošiljajo največ opija v Edinburgh. Jaz ga že skoraj prav nič nimam v zalogi.
— Toda cigarete?
— Te so iz Buenos Ayresa. Keveda. Toda Buenos Ayres mora najprej dobiti opij, potem dobimo še le mi cigarete, ali ne? Pet zabojev pride v London v torek. Le pogum, dragi moj!
Udarila je na debelo lice Američana s svojimi prsti, polnimi prstanov, in se nato ozrla po sobi.
— Da, je dejal polglasno Kilfane, vsi smo prisotni. Lola. Sobana je že pripravljena. Pridite, otroci moji! Pojdimo v makovo deželo! Odprl je vrata in stopil v stran, držeč med dvema prstoma svoje rumene roke kadečo se opijevno cigareto. Vsa družba je sledila gospej Sin v sobano, ki je bila navidežno namenjena za slikarski atelje, a bila je v naglici izpremenjena v opijsko kadičnico.
Mize, stoli, sploh vse pohištvo, je bilo pomaknjeno k stenam, tla pa so bila pokrita z raznimi preprogami, na katerih so ležali številni kožuhi in blazine. Plinova peč je bila prižgana in pred njo je bila postavljena krasna japonska stena, na kateri so bile slikane ptice s pestro barvanim perjem, sedeče na zlatih palmovih drevcih. Sredi sobe je stala majhna miza za kvartanje in na njej nag kip iz slonove kosti, ki je dvigal eno roko. Kip je držal v roki svetilko, koje luč je sijala skozi pristen kitajski senčnik.
Mollie Gretna se je histerično nasmejala.
— Naredite si udobno, draga moja, je zaklicala Rita, in se usedla na kup blazin poleg peči. Sezula si bom čevlje. Zadnjič so me silno ovirali.
— Pridite rajši na moj prostor, je dejala gospa Sin, in položila usnjato torbo na igralno mizo poleg svetilke. Tu imate svojo lastno sobico in svilene rjuhe, da ležete nanje, in tu je tako prijetno mirno.
— O, je vzkliknila Mollie Gretna, seveda pridem, toda nočem biti sama. Ali nečete priti z menoj, dragica? se je obrnila do Rite.
— Ne vem. Mislim, da mi opij ne bo ugajal.
— Le pridite, beste že videli.
Rita Dresden se je polagoma spustila v kotu sobe na svilo in kožuhe ter kaketno gledala baroneta s svojimi napol zaprtimi očmi. Z zanimanjem je začela opazovati, kaj je delala sredi sobe gospa Sin. Vzela je iz torbe, katero je bila prinesla seboj, lakirano škaflo, ki je bila okrašena s srebrnimi črtami kot škaflo za dragulje. Iz nje je vzela štiri čudne pipe. Prva je bila iz debele bambusovine in je imela ustnik iz ambre. Druga je bila ožja in izrezljana iz temnega politiranega lesa ter vložena s srebrom. Ta srebrni okrasek je predstavljal dolgo kuščarico. Njen ustnik je bil iz gagata. Tretja in četrta pipa sta bili še manjši, krasen par, umetniško izdelan iz slonove kosti, z zlatim ustnikom.

— Te so za dame, je dejala gospa Sin in dvignila obe slonokoščeni pipi. Vi pa, je dejala Kilfaneu, kadite svojo lastno pipo, kot veni.
Položila jih je na mizo in vzela iz torbe malo bakreno svetilko, ozko, lakirano škaflico in malo srebrno žličko. Njeni prsti, polni prstanov, so spretno pripravljali vse potrebno za kajenje.
— Kako čudna ženska! je zašepetala Rita Pyneu. Ali je orijentalka?
— Židinja iz Kube, ji je tiho odgovoril.
Gospa Sin je prižgala malo svetilko, ki je gorela s kratkim modrikastim plamenom, odprla lakirano škaflico in vtaknila ozko žličko v debelo gumasto snov, ki je bila v njej. Nato je vrtela žličko toliko časa med svojimi prsti, dokler ni na njej ostalo nekoliko opija. Ko jo je potegnila ven, je bila na koncu žličke kroglica opija v velikosti fižola. Nato je začela vrteti pripravljeni opij nad plamenom svetilke. V sobi je zadušilo čudovito sladko. Nihče ni govoril, toda vsi so jo opazovali z veliko pozornostjo. Rita je bila vedno bolj prijetno razburjena. Ko je opij vsled izparivanja postal majhen kot grah in je začel modrikast plamen plesati okoli konca žličke, je gospa Sin spretno vtaknila opijevno zrnce v ozko glavo slonokoščene pipe, katero je prej za trenutek držala obrnjeno nad svetilko. Nato se je obrnila k Riti.
— Gostu današnjega večera, je dejala. Nič se ne bojte. Vdihajte prav počasi in izdihajte dim skozi nosnice. Ali znate kaditi?
— Enako kot cigarete? je vprašala Rita razburjeno, ko ji je gospa Sin ponudila pipo.
— Ravno tako, samo zelo, zelo počasi.
Rita je vzela pipo in jo vtaknila v usta.

14. poglavje. V sencí samotne palme.

Perzijski opij dobre kakovosti vsebuje 10 do 15 odstotkov morfija, »chandu« pa, ki ga delajo iz yezdskega opija, ima kakih 25 odstotkov te mogočne opojnine. Ker se pa vrši pri kajenju opija destilacija, ne dobiva kadilec v sebe vso količino morfija. Vsled destilacije tudi vpliv ni isti kot če se injicira morfi, ali pa pije opijeva tinktura.
Riti se je zdelo, da okus ni neprijeten. V začetku se je morala premagovati, kajti zdelo se ji je, da ima opij nekak medicinski okus. Mirno je kadila naprej in slednjič izkadiła prvo pipo do konca. Ni imela drugega občutka kot neko mirno zadovoljnost. Gospa Sin ji je takoj znova napolnila pipo.
Molk je zavladal v družbi.
Ni še pokadila druge pipe do polovice, ko ji je postalo slabo. Slonokoščena pipa ji je padla iz ust, in slabotno je vzdihnila. V trenutku je bila gospa Sin pri njej.

V Prekmurju že 60 let obstoječa trgovina specerijskega, kolonijalnega in drobnega blaga na vel ko in na malo, išče dobro verzanega in stročno naobraznega

poslovodjo
(Geschäftsleiter). — Pogoj je popolno poznavanje tržatskega ali slovenskega in madjarskega jezika. Nastop čimprej. Obširne ponudbe z referencami pošiljate na: 262
Čakovec, pošanski pretinac 13.

ŠOFER
samski, 22 let star, iščem mesta za gosposki auto za takoj ali pozneje. Izučen sem elektromonter, siguran vozač. Popravila izvršujem sam. Cenj. ponudbe prosim na Albert Schmidt, Sömmerda i. Thür., Thüringerhof (Deutschland).

Strojnika
z daljšo prakso išče večja parna žaga v Zagrebu. Stanovanje ni na razpolago. — Ponudbe pod št. „79“ na upravnishvo „Jutra“.

Priporočamo novo izdajo
Janko Kersnikovič
romani
Cyclamen
Broš. 22 Din, vez. 27 Din, poš. 1-25 Din
Agitator
Broš. 18 Din, vez. 23 Din, poš. 1-25 Din
Izdala jih je
Tiskovna zadruga v Ljubljani

«Jutro» roman
LUCIFER

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice. Želj zabavati Vas ne more nobena knjiga!
Verzane slane ... 65 Din
Broširane cm 45 Din

Zastopstvo

za Slovenijo išče dobro uveden potnik stalno ali proti proviziji. Ponudbe pod „Specerija Koloniale“

Fran Hribar
metteur „Slov. Naroda“ v p.
danes, 15. t. m. ob pol retih zjutraj po kratki, močni bolezni preminul.
Pogreb nepoznanega se bo vršil v nedeljo, dne 17. t. m. ob štirih pop. iz hiše žalosti, Stari trg št. 28, na pokopališču k Sv. Križu.
Ljubljana, 15. januarja 1926.
Žalujoči ostali.

Upravni svet „Narodne tiskarne“ d. d. v Ljubljani
avlija prežalostno vest, da je njegov dolgoletni sotrudnik, gospod

Franc Hribar

metteur „Slov. Naroda“ v p.
danes dne 15. t. m. ob pol 5. zjutraj po kratki mučni bolezni preminul.
Velezaslužnemu pokojniku bodi ohranjen trajen spomin.
Ljubljana, dne 15. januarja 1926.

Dražbeni oklic.

Dne 8. februarja 1926 ob 9. uri dopoldne bo na licu mesta v Lačji vasi št. 12:
1. **Dražba nepremičnih zemljiška knjiga Zgornje Pobreže vl. št. 59, odnosno Kokarje vl. št. 99.**
Cenilna vrednost 8640 Din, odnosno 20.709 Din, najmanjši ponudek 5760 Din, odnosno 13.806 Din.
2. **premičnin, kakor pohištva, manufakturnega blaga in drugo.**
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.
V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu,
dne 12. januarja 1926.

Jera Kocjan roj. Trater

posestnica v Škocjani - Stara vas

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, 17. t. m. ob 3. pop. iz hiše žalosti Loke 98 na tukajšnje pokopališče.
Trbovlje, dne 15. januarja 1926.

Žalujoči ostali.

Na mrtvaškem odru leži naš nadvse ljubljani oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Franc Cerar

tovarnar v Domžalah

ki je preminul danes, večkrat previden s svetimi zakramenti, ob četrt na 8. zvečer, pripravljen za objem Vsegamogočnega.
Pogreb predragega rajkega se bo vršil v nedeljo 17. t. m. ob 4. popoldne na farno pokopališče v Domžalah.
Ohranite blagega pokojnika v dobrem spominu!
V Domžalah, dne 15. januarja 1926.

Anton in Franjo, sinova; Franciška Košir, rojena Cerar; Helena Oberwalder, rojena Cerar; hčere in ostali sorodniki.